Мусуков А. ТІ. «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиІэ и экономист» цІэ льапІэр фІэщыным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

Ильэс куэд льандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм икІи Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и экономикэм зегъэужьным зэфІэкІыщхъэ зэрыригъэлІам папщІэ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиІэ и экономист» цІэ льапІэр фІэщын **Мусуков Алий ТІэхьир и куэм** - Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм экономикэ зыужьыныгъэмрэ сатумкІэ и министрым.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2009 гъэм мэкъуауэгъуэм и 8-м
№83-УП

Бэлагы Б. Б. «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхьхэм Іуэхутхьбзэ яхуэщIэнымкІэ и ІэнатІэм щIыхь зиІэ и лэжьакІуэ» цІэ льапІэр фІэщыным и Іуэхукіэ

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президентым и Указ

Ильэс куэд льандэрэ хьэлэлу зэрылажьэм икІи Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэм зегъэужьным зэфІэкІыщхъэ зэрыригъэлІам папщІэ «Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм щIыхь зиІэ и Іуэхутхьбзэ яхуэщIэнымкІэ и ІэнатІэм щIыхь зиІэ и лэжьакІуэ» цІэ льапІэр фІэщын **Бэлагы Борис Башир и къуэм** - Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм промышленностымкІэ, гъэсныпхъэ-энергетикэ комплексымрэ псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и министрым и къуэдзэм - Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм ПромышленностымкІэ, гъэсныпхъэ-энергетикэ комплексымрэ псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и министрэхэм зэгъэужьным зэфІэкІыщхъэ зэрыригъэлІам папщІэ псэупІэ-коммунальнэ хозяйствэмкІэ и департаментым и унафэщІым.

Къэбэрдей-Балькъэр Республикэм и Президент КЪАНОКЪУЭ Арсен

Налшык къалэ
2009 гъэм мэкъуауэгъуэм и 8-м
№84-УП

ФИФІ ФЫМЫГЪЭПУД, ФИ ІЕЙ ФЫМЫГЪЭПЩКІУ

АДЫГЭ ХЕКІЫПІЭ

АДЫГСКОЕ СЛОВО

КЪБР-м И ПАРЛАМЕНТЫМРЭ ПРАВИТЕЛЬСТВЭМРЭ Я ГАЗЕТ
ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КБР

1924 ГЪЭМ И МЭКЪУАУЭГЪУЭ МАЗЭМ И 1 ЛЪАНДЭРЭ КЪЫДОКІ

№111(21.519) ● 2009 гъэм мэкъуауэгъуэм (июным) и 16, гъубж ● Тхьэмахуэм тхуэ къыдокІ ● И уасэр соми 3-щ ● adyghe@mail.ru adyghepsale.ru

ЩIыхь зыпылъ

Махуэку кІуэм, мэкъуауэгъуэм и 12-м и пэ къыхуэу, КЪБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен ныбжьыщIэ 45-м паспортхэр яритыжащ.

КЪАНОКЪУЭ Арсен и гъусэу школакІуэхэм яІуIащ КЪБР-м и Парламентым и Унафэщ **Чеченов Ануар**, КЪБР-м и Правительствэм и Унафэщым и къуэдзэ **ДыщэкІ Мадинэ** , хьыбарегъащIэ ІэнатІэхэмкІэ, жылагъуэ зэгухьныгъэхэм ядлэжьхьэмрэ щIалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ министр **Пащты Борис,** егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкІэ министр **Щхьэгъэнсо Сэфарбий,** Іэпхъуэщапхъуэ Іуэхухэмкіэ федеральнэ Іуэхущапіэу КЪБР-м щыІэм и Іэтащхьэ**Сокъур Олег,** «ЩIалэгъуалэм я урысей союз» урысейпсо жылагъуэ зэгухьэныгъэм и Къэбэрдей-Балькъэр щIыналъэ къудамэм и унафэщІ **Шаваев Ильяс** сымэ.

Ямэ къэпсэлъа Къанокъуэ Арсен ныбжьыщIэхэм защIэхуигъаэм жиІащ Урысей Федерацием и махуэм ирихьлIэу, тхыдэмкІэ зиІэ къэрал уардэм и тхылъыр балигъ гъащIэм хьыхьэу щыкІуэхэм зэрыратым мыхьэнэщхуэ зэриІэр.

- Урысейм и щIыхьэу щытыпыр дэтхэнэм дежкІи щIыхьщ, - жиІащ Президентым. - Абы хэзэгъ пщещI къэралым, жылагъуэм, благъэм, Іыхьлым я пащхьэ жэуап зэрыщыпхьыщ. Апхуэдэуи Урысей къэралыгъуэм и зыужьныгъэм уи гуащIэ епхьащIэн кьалэныр кьышхуегъэув абы. КьыщыныэмыщIауэ, ныбжьыщIэм и увыпIэр гъащIэм къыщигъэтыжьныкІэ, псэукІэ дахэ иухуэныкІэ Іэмал хъарзынэхэр кьрет.

ЗэІуцIэр езыгъэкІуэкІа Бэч Азэмэтрэ Вэрокъуэ Залинэрэ зэхьэзэхуэ зэхуэмыдэхэм пашэ щыхьуа сабийхэр кьыдашурэ, Кьанокъуэ Арсен паспортхэр яритащ, апхуэдэуи Урысейм и Конституцэмрэ хьэщын цIыкIуфэкIухэмрэ тыгъэ хуащIащ.

Езы ныбжьыщIэхэри гукъэкІыншэгъэкъым - я Іэдакъэщ Іэкіэхэмкіэ, саугъэт цІыкІуэхэмкІэ КЪБР-м и Президентым хуэупсащ.

Сабийхэм кьабгъэдэкІыу фІыщІэ псалъэкІэ кьулыкъущIэхэм зыхуагъэзащI Жамборэ Мадинэтрэ Хьэкъуэ Алинэрэ. Адэ-анэхэм кьабгъэдэкІыу УФ-м и ныбжьыщIэхэм схьэхьащ Бачиев Алим. Кьыщхуэсахэм псалъэ гуапэкІэ зэхуитэщащ Скибэ Татьянэ.

ЗэІуцIэм и кІэухым Къуэ Марьянэ уэрэд жиІэри, ныбжьыщIэхэм КЪБР-м и Президентым щIыгъуу фэеплъ сурэт зытраГъэхащ.

НЭЩЦЭПЫДЖЭ Замирэ.

Фестивалыр кьыхэІуех абы и кьыхэгъэпэщакІуэ комитетым и унафэщ, КЪБР-м и Правительствэм и Унафэщым и къуэдзэ Дыщэкі Мадинэ.

«Студент гъатхэр» - Кавказым»

МахуэщкІэ Налшык щекІуэкІащ Ипщэ Федеральнэ щIыналъэм хьыкъ республикэм, крайхэм, областхэм щыщ щIалэгъуалэ гупхэр зыхэта «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестиваль.

ЗЭМАНКІЭ уэлъэбэкІыжмэ, мыпхуэдэ Іуэхугъуэ тІэунейрэ Налшык щекІуэкІащ. Иджы, ильэсибгъу дэкІауэ, хьэщІэ егъэблагъэныкІэ зихуэдэ щымыІэ республикэм и щыхьэрым аргуэру кьыщыхьэхуэсащ УФ-м и Ипщэ Федеральнэ округым хьыхь щIыналъэхэм я щIалэгъуалэ гупхэр. Фестивалыр УФ-м Спортымкіэ, туризмэмкіэ, щIалэгъуалэ политикэмкІэ и министерствэм, ЩIалэгъуалэм я урысейпсо зэгухьэныгъэм, КЪБР-м Хьыбарегъащ Іэнатіэхэмкіэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлэжьнымрэ щIалэгъуалэм я Іуэхухэмкіэ, Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкІэ, Щэнхабзэмкіэ и министерствэхэм, КъБКъУ-м, КБКъМА-м, Гъуэзджэхэмкіэ Кавказ Ищхьэрэ къэрал институтым зэхащащ.

Фестивалым и щIалэгъуалэ гупым и утыку ятыкІэм кІэльыплъащ Осетие Ищхьэрэ - Алание Республикэм щыщ зиІэ и артист **Хубаевэ Зариноэ**, Астрахань областым щIэнхабзэмкІэ и министерствэм Гъуэзджэмкіэ и центрым и лэжьакІуэ **Сазоновэ Ларисэ**, усакІуэ-уэрэдыс **Харин Сергей**, Урысейпсо къэбакІуэ зэгухьэныгъэм и тхъымадэ **Кокоулин Андрей**, Хореографиемкіэ дунейпсо центрым, иджырей кьафэхэмкІэ театр-школым и художественІэ унафэщІ **Тимофеев Андрей**, «Унисон» театрым и унафэщІ **Ибаттулин Ирек**, Урысейм цIыкІ гъуэзджэмкІэ и академием и президент **Булыгин Виталий**, МКъУ-м и студент театрым клоунадэмкІэ и студиет и унафэщІ **Марьяхинэ Еленэ**, Щоджэнцыкіу Алий и цІэр зезыхьэ Къбэрдей-кьэрал драмтеатрым и унафэщІ **Шыбзыхъуэ Басир**, КЪБР-м щIыхь зиІэ и артист **Мамучиев Кемал**, уэрэджыкІакІуэ цІэрыІуэ **Ракитин Иринэ** сымэ.

Лъэпкъхэм яку дэлъ зэгурыІуэныгъэр гъэбыдэжьыр, щIыналъэ зэхуэмыдэхэм щыгъэсэу щIалэгъуалэр зэпыщIэныр эи мурад нэхъыщхьэ гуфІэгъуэ зэхуэхьэр кьыхэзыгъэуахьм иращIэхі пшыхьыр мэкъуауэгъуэм и 10-м Музыкэ театрым щыхьэхтащ. Ар ирагъэкІуэкІащ зэгурыІуэныгъэр **Дол Эллэ** (КъБКъМА), **Бэч Азэмэт** (Гъуэзджэхэмкіэ Кавказ Ищхьэрэ къэрал институт), **Гузеевэ Мадинэ** (КъБКъУ) сымэ. Абыхэм наІуэ кьащIащ фестивалым хэтыну гупхэр кьыздикІа щIыналъэхэр икІи ахэр утыкум кьрагъэблэгъащ: Астрахань, Волгоград, Ростов областхэм, Краснодар, Ставрополь крайхэм, Адыгэ, Къэбэрдей-Балькъэр, Къэрэшей-Щэрджэс, Дагъыстан, Ингуш, Къалмыкъ, Щэшэн, Осетие Ищхьэрэ-Алание республикэхэм я лІыкІуэхэм я щIыналъэхэм я ныпхэр яІыгъуу кьыздэхуэсахэм я пащхьэ кьихьащ.

Адэкіэ псалъэ ираташ фестивалым и кьыдэзэпэщакІуэ комитетым и унафэщІ, КЪБР-м и Правительствэм и Унафэщым и къуэдзэ **ДыщэкІ Мадинэ**. Ар кьеджащ Къэбэрдей-Балькъэрым и Къэрал университетым и ректор **Къарэмырзэ Барэсбий**.

- Нобэрэй гуфІэгъуэ зэхьыхь дахэм кьихьэлІа ныбжьыщIэхэм ящыщ куэд хэтащ КЪБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен япэ дыдэу щIалэгъуалэм ядригъэкІуэкІа зэІущIэм, - жиІащ Къарэмырзэм. - Абы щыгъуэм щIалэгъуалэм республикэ Унафэщым зыхуагъэзат «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестивалыр Налшык щрагъэкІуэкІыу зэтраублэжьыну елъэІуу. Зы лъэныкъуэкІэ гугъуехь хэмылъу кьыщыхьуми, тІыштэхьым а лъэІур бгъэзэщІэнырэ, ауэ КЪБР-м и Президентым щIалэгъуалэм яритра псалъэр игъэлъэжащ. Ильэс кІуам и кІэхэм Кьанокъуэ Арсен республикэм и Правительствэм я Іуэхур зэфІэгъэкІыну пщэрыль щиІри, фестивалыр и Іуэгу техьэжащ. Ильэс куэд дэкІами, фестивалым зэгуэр иришэжьа псьпэм кьыпещэ, икІи, ягъэхэмэ хуэдэу, иджыри абы и хэщапІэр Налшыкщ. ЗэІущIэм хэт псоми фи мурадхэр кьыцвэхулІэну си гуапэщ, апхуэдэуи фІыщIэ яхуэсощ нобэ хуэдэ махуэшхуэ щIалэгъуалэм къаухуэзэныгъэщацэхэм. ЩIэблэм яку мамырыгъэрэ зэгурыІуэныгъэрэ дэлъмэ, дунейм зэпІэзэрытыныгъэр щытепщэнущ, икІи апхуэдэ щытыкІэм щэсыпІэ хуэхьур ныбжьыщIэхэм я гуфІэгъуэ зэхьыхьэхэращ, фІыкІэ дыщIэзэхьыхьи щхьэусыгъуэ куэд диІэну Тхьэм жиІэ!

«Урысей студент гъатхэ» урысейпсо программэм и унафэщІ **Махноковэ Анастасие** и къэпсэлъэныгъэм кьыхэщащ «Студент гъатхэр» - Кавказым» щIыналъэ фестивалым ди къэралым и адрей хэгъэгухэмэ я щIалэгъуалэр кьыщыІибыдэну зэрихьэхэрэщи.

(КІэухыр 4-нэ нап.).

Екіуу зыкъагъэлъэгъуащ КъБКъУ-м и къэфакІуэхэм.
Сурэтхэр **КЪАРЕЙ Элинэ** *трихащ.*

Къэралым и гуфІэгъуэ махуэ нэхъыщхьэмкІэ - Урысейм и махуэмкІэ - КЪБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен кьехъуэхъащ УФ-м и Президент Медведев Дмитрий Анатолий и къуэр

Пщіэ зыхуэсщІ Арсен Башир и къуэ!

Къэралым и гуфІэгъуэ махуэмкІэ - Урысейм и махуэмкІэ - сынохьэхьэу. Уэзыншагъэ уиІэну, екьулІэнзыщІэхэр кьэпхьыну си гуапэщ.

Къэралым и тхьідэм и иужьрей лъэхъэжьм увыпІэ хэха щеубыд мэкъуауэгъуэм и 12-м. Урысейм и махуэр кьыгъэхьпІэ имыІэу пыщIащ щхьэхуитыныгъэмрэ демократиемрэ я фІыгъуэхэм, цІыхум, гражданиным и хуитыныгъэхэр япэ игъэщIыным. Мы зэманым ар епхащ жылагъуэм и экономикэ, социальнэ, пэжу щытынымкІэ хабзэхэм дытету, лъэпкъ куэду зэхэт ди цІыхубэр зэкьуэзыгъэувэ фІыгъуэхэр тхьумэуэрэ, дэ зыхуэдгъэувыжа мурадхэр фІэкІыпІэ имыІэу зэрызэдгъэхьулІэнум, сыт хуэдэ гугъуехьхэри кьыхэзэрызэдэкІынум шэч кьытесхьэкьым.

ЕкьулІэныгъэ уиІэну, фІыгъуэу щыІэр кьохьулІэну си гуапэщ.

Урысейм и махуэм ехьэлІа хъуэхъу КъБР-м и Президент Къанокъуэ Арсен кьыхуигъэхьащ УФ-м и Правительствэм и УнафэщІ Путин Владимир Владимир и къуэм

Пщіэ зыхуэсщІ Арсен Башир и къуэ!

Урысейм и махуэмкІэ сынохьэхьэу.

А гуфІэгъуэр дэ Хэкум, абы и тхьідэм, и нобэмрэ и кьэкІыуэмрэ кьыгугъэхьпІэ имыІэу дыз эрыпыщIам и дамыгъэщ. Дэ псори дызэкъуечІэныр Урысейр льэщу, щхьэхуиту, демократием и хабзэхэм тету, зызыужь кьэралу тІьагъэну дызэрыхуІщэкъэм.

Хэкур фІыуэ льагъунымрэ абы и цІыху щэнхабзэ псэукІэр лъэхъэнэм кьиригъэувхэм ерагъэнэуным псори зэрыхущIэкъум, дызыхуэкІуэ ильэсипщIым кьиІуибыдэу цІыхухэм псэукІэ тэмэм яІэнымрэ Урысейм щІэгъэхуэбжьауэ зиужьнымрэ кьыхэзэрытэнэщІну Іуэхуэхэр дэгъэкІыным. Си фІэщ кьэхъу урысей жылагъуэм и кьару зэхэлькІэ дэ я мурадыр зэрыхэдгъэхьулІэнур.

Насып уиІэну, уэзыпэрыт Іуэхум ехьэлІэныгъэхэр кьыщыпхьыну, уи ІыхьлІэхэм фІыуэ щыІэр кьехъулІэну си гуапэщ.

Щыхуэ зытелъхэр хэІущІыІу ящІ

КЪЭРЭШЕЙ-ШЭРДЖЭС. ***«Къэрэшей-Шэрджэсэнэргэ» ОАО-м и пресс-Іуэхущапіэм и унафэщІ Байраиевэ Лунэз зэрыжиІамкІэ, электрокьару кьагъэсэбэпамкІэ щыхуэзу сом минитху пэхьрэ нэхьыбэ зытелъ, унагъуэхэм я спискэр яджыблагъэ зэхагъэуваш.**

ЩIыхуэ зытелъ унагъуэхэр 100-м ноблагъэ. Ямэхэм ящыщу сом мин 15-м нэхьгъэблэгъахэм я унэцІэхэр щIыпІэ газетхэм кьытрадзэнущ, нэхьыбэ зытелъхэм я Іуэхуэхэр судым ягъэхьынущ.

ЗэпІэзэрыту зеужь

АДЫГЕЙ. ***Дызэрыт ильэсым зэрыщIидзэрэ республикэм хэхъуэу сом мелуан 993,8-рэ ящIащ. Нэгъабэ ельытауэ ар сом мелуан 106-кІэ нэхьыбэщ.***

ИДЖЫБЛАГЪЭ щIыпІэ правительствэм иригъэкІуэкІа зэІущIэм Адыгейм финансхэмкІэ и министр Дол Долтэбий зэрыщыжиІамкІэ, республикэм накьыгъэм телъа планыр процент 98,5-кІэ игъэзащIащ.

ЗэІущIэм щыхьэпхъэжащ Адыгейр зыхэта «Урысейм и бизнес цІыкІумрэ курыТыномрэ я махуэр» урысейпсо гъэлъэгъуэныгъэм кьрикІуахэм. Абы щIыналъэм кьыщыщIагъэкІ продукцІу 19 яшатІ, псоми дипломхэр кьыщыхьэхуэрэ кьыхуагъэфэщащ, ягъэхьэзыра экспозицэм папщІэ дыщэ медалитІ кьратащ.

Кьапэщытхэр яубзыху

АБХЪАЗ. ***Республикэм нэхъыщІ кьагъэхуэхэмкІэ и министр Шамба Сергей иджыблагъэ яІущIащ «World Vision» дунейпсо зэгухьэныгъэм и унафэщІу щытэ Повреничий Анэзэ абы и пІэкІэ ягъэува Рас Кристоферрэ.***

АБХЪАЗЫМ Нэгъуэщі къэрал Іуэхуэхэмкіэ и министерствэм кьыхэзыритамкІэ, лъэныкъуэхэр тепсэлъыхьащ «World Vision» зэгухьэныгъэр щIыналъэм зэрыщыІэжьа иІэсэитым кьрикІуахэм, кьапэщытхэм кьалэнхэм, ягъуэщІхэми. Абы кьыхэзыщIэхэщамкІэ, Абхъазым бизнес щIыкІуэ епха социальнэ Іэнатіэ 17, бдзэжьей, мэкьуэмэш хозяйствэхэр къэгъэщIэгъэнэжьыным, сабийхэм я гъэмахуэ зыгъэпсэуГуэр кьыхэзгъэпэщыным ехьэлІа проект зэмылІэужьыгъуэхэр щолажьэ.

ХЬЭЩЫКЪУЭЙОлег.

Хъыбар гуапэ

Милицэм и генерал-лейтенант Томчак Юрий

Къэрал кІуэщІ Іуэхуэхэмкіэ зэкьуэгъэувэ къБР-м щыІэм я лэжьыгъэм къриКІуахэм щыхэпІэжьа, къапэщыт кьаІэнхэм ящыщу гулъытэ нэхъ зыхуэзащIыпхьэхэр щаубыхуа зэІущIэр Іуэхуэхэр гуапэкІэ кьыхэзгъэхащ. Зи кьалэныр хьэлэлу езыхьэкІ я лэжьакІуэхэм фІыщІэ яхущIащ зыбжанэм кьэрал дамыгъэ, фІыщІэ тхылъхэр, зи чэзу званиехэр ираташ.

УФ-м и Президентым и Унафэкіэ, къэрал кІуэщІ Іуэхуэхэмкіэ и министру КъБР-м щыІэ Томчак Юрий милицэм и генерал-лейтенант щІэр кьыщащІащ. Апхуэдэуи абы УФ-м и МВД-м и ЩIыхь тхылъыр, республикэм лъэпкъ зэгурыІуэныгъэмрэ жылагъуэ-политикэ зэпІэзэрытыныгъэмрэ щегъэфІэкІуэным хуищІа хьэтхъэныгъэм папщІэ КъБР-м и Президентым кьыбгъэдэкІ фІыщІэ тхылъыр кьыхуагъэфэщащ.

Къэрал кІуэщІ Іуэхуэхэмкіэ министру КъБР-м щыІэ Томчак Юрий цІыхубэ хьыбарегъащІэ Іуэхущапіэхэм я лэжьакІуэхэм фІыщІэ яхущIащ абыхэм министерствэм и лэжьыгъэр нэсу кьыхэзгъэльэгъуэн, республикэм щыпытыкІэ тэмэм щызэтегъэувэным хуэгъэзауэ куэд зэрызэфІагъэкІым папщІэ. Урысей МВД-м и пресс-ІэнатІэр кьыхэзрыхэзгъэпэщрэ ильэс 26-рэ зэрыриКъум и щIыхькІэ, КъБР-м щыІэ МВД-м и ЩIыхь тхылъхэр журналист гупышхуэм яритащ. Апхуэдэ гупыпІэ зыхуащIахэм ящыщу «Адыгэ псалъэ», «Кабардино-Балкарская правда», «Заман», «Советская молодежь» республикэ газетхэм я корреспондентэху Уэдокъуэ Жения, Мэзбахъуэ Зинандэ, Темموев Мухьэдин, Кьущцэхьунэ Мурат сымэ.

ДЫГУЛЫБГЪУ Сэтэней.

Аруан куейм и мэкъумэш хозяйствэхэм я губгъуэхэр бейщ хьэщІий, овес, джэщ, кІэрТІофэ, горох, нэгъуэщІ кьэкІыгъэхэмкІи.

СЭХУРАНУ гектар 255-рэ, нартыхуу 5842-рэ яІэщ. Махуэ зыбжанэкІэ и кІэм нагъэсыныщ силосыпхъэ нартыхур хэсэныр. Сэнэм кьыкІэрымыхьуу, химиматхэмкІэ елэжьыну хуэсащ бжьыхьэсэу гектар 4164-м. Губгъуэ лжьыгъэхэм кьадэкІуэу, районым и жыг хадэхэми щэней-плІэнейрэ хущхьуэ траутхащ, Жыгъэкіхэм зэрыжаІамкІэ, щIыІэтыІуэ екІуэкІа гъатхэм зэранигъэ кьахуихьакьым икІи мэгугъэ пхъэщхьэмыщIхьэр мы ильэсым бэгъуэну.

ЖАНХЪУЭТ Зуэ.

Аруан куей

Бэгъуэщогуъ

Ираным щекІуэкІа президент хэхьныгъэхэм кьыздэгъэльэгъуамкІэ, Ахмединеджад и телъхьэу процент 62,63-м іэ яІэтащ.

Абы хэхьныгъэхэм кьыщыпэщІэта Мусави Мирхоссейн и телъхьэхэр процент 33,75-рэщ зэрыхьэр. А бжыгъэхэм гъэпцІагъэ зэхуэмыдэу Мусави телеэфирым зэрыщыжиІэу, абы и телъхьэхэм зыкъаІэтри, кьапэува полицэм ебэуащ. Уэрамхэм Іэпщэрыбанэ щеслыгъэжьахэр яубыдри, кьэралыр щым хьужащ. Ауэ пэкІуэкІэр щокІуэкІ хамэ кьэралхэм.

ЦІыху 200 хуэдиз Брюссель щыІэхэзэхуэсащ Ираным и посольствэм деж. Абыхэм кьагъэуВ Ираным щекІуэкІа хэхьныгъэхэм гъэпцІагъэ хэлъу Бельгием кьиІультэу, а хэхьныгъэхэр щІэрыщІэу егъэкІуэкІыжьхьи хуейуэ кьыхилъхьэну. Экспертхэм хуагъэфащэ Ираным и цІыхуэзэ зэрызэпэщІэуВар США-м и тІасхъэщІэххэм я лэжьыгъэу.

Здэгъэтіылъэнущ

Евросоюзым хьыхь кьэрал 27-м энергетикэмкІэ я министрхэр зэгурыІуащ щыІалагъэ ГъэтІылъыгъэ ящІыну. ГъэсныпхъэмкІэ я Іуэхур хьэлъэ хъумэ, кьызэдагъэсабэрын папщІэ.

- ЩIыдагъэр зэпэубыда хъумэ, ар ди кьэралхэм я щыгнагъэншагъэм и шэсыпІащ, - жиІащ Чехием промышленностымкІэ и министр Тошовски Владимир.

Кьащта ГнафэмкІ кьызэрагъэувыжьмкІэ, Европоюзым хэт кьэралхэм щыІагъэу яІэм и Іыхьэ щаназр гъэсныпхъэу яхъумэн хуейщ. А унафэм еубзыху гъэтІылъыгъэр кьыщагъэсэбэпыну Іуэхугъуэхэр зыхуэдэрэ.

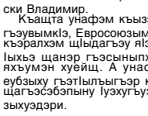

● ЮАР-м щагъэльапІэ щІалэгъуалэм и махуэр, 1976 гъэм мэкъуауэгъуэм и 15-м расист полицэм зэтриукІыжьа Соуэтэ демонстрацэ щезыгъэкІуэкІ ежьакІуэхэр. Ахэр арэзыгъэкъым курыт еджапІэхэм щІэбгъэм щІэныгъэ кьыщІахьфымкІэ, я андэлъхьэзмкІэ зэрырамыгъэджэмкІэ.

● 1925 гъэм Кърымым ныщыщэІуахащ «Артек» Союзпсо пионер лагерыр (иджы дунейпсо сабий центрыр).

● Адыгэ тхакІуэ, журналист **Ахъмэтыкъуэ Къазибэч** кьыщалъуа махуэщ (1870 - 1929 гъ.гъ.)

● Дыгъэр кьыщІэкІащ сыхьэт 5-рэ дакъикъэ 24-м, къуэхьэнущ сыхьэт 20-рэ дакъикъэ 49-м.

● Махуэм и кІыхьагъщ сыхьэт 15-рэ дакъикъэ 25-рэ.

ПІанэпэр зыгъэхъэзырар ГъУщІО Зарифщ.

Лъэпкъ Іущыгъэ:

Губзыгъэм и щыуагъэ ещІэж.

Дзэлыкъуэ куей

Я лэжьыгъэр къапщытэ

Гъэцым щеІэжь Іуэхущапіэу Дзэлыкъуэ куейм щыІэхэм я лэжьыгъэр республикэ комиссэм къыщыпытащ.

КУЕЙ администрацэм мэкъумэшымрэ ерыскъыпхъэхэмкІэ и къудамэм и лэжьакІуэхэр, мафІэкъымыгъэхъуным кІэльыплъхэр, кьабзагъэкІэ зыхуэят хуэгъэзауэ лэжьыгъэр гъэзэщІэныр кьэщагъэсэбэпыну Іуэхугъуэхэр зыхуэдэрэ.

Комиссэм хэтахэм кьызэрагъэльэгъамкІэ, гъэшым щелэжь Іуэхущапіэхэм дагъуэ куэд хуащІакъым. Абыхэм хуабжьу ягу ирихьащ щатэ, шху, нэгъуэщІ гъэшхэкІэхэри кьыщыщІагъэкІ «Регион-Продукт» ООО-р. Уебгъэм абыхэм жаІащ апхуэдэ Іуэхущапіэ зэпыщІэр щыІэм зэрыщылажьэр зэрагъапэр.

Кьахута ныкъъсанытэ мащІэхэр зэрагъэзэкІужьну чэнджэщхэр кьапщыта предприятэхэм ираташ. Комиссэм и лэжьыгъэм адэкІи пищрнущ.

БАЦЭ ФатІимэ.

«Адыгэ псалъэр» кьыхьызох

Пощтэхьэм и жэуап

БАХЪСЭНкьалэм и автобус кьэувыІэпІэм сытету, гу лыыстащ спэмыжьжьЪэу щыт пощтэхьэм «Адыгэ псалъэ» газетыр нанэ гъэрым зэрыпытым. СфІэгъэщІэгъуэн хьурэ пощтэхьэм сеупщащ щІэджыкІакІуэ куэд иІэрэ имыІэрэ, щыхуэм кьаззэрыщыхьур кьэсщІэну сызырызыгІэрыжеслащ. Пощтэхьэм кьызитыжащ сызыпэмыплъа жэуап хьэлэмэт:

- Иджыпсту Іукіыжа нанэмрэ и гъунэгъу фызыжьымрэ я пенсэр кьаззэремэщІэкІым кьыхэжьІну, газетыр чэзууэ традзэ. ИкІи КъБР-м кьыщыщІэкІ газет псоми ящыщу «Адыгэ псалъэм» эдж иджыри кьэс епщыжьакъым.

Си гуапэ хъуат «ди сомыр армырами тхуриКъуркъым» жамыІэу фІыуэ яТаГъу газетыр зыІэрагъэхьэным Іэмал кьызэрызыгъуэгъат.

Дэтхэнэ адыгэ унагъуэми «Адыгэ псалъэ» яІарыхьэн хуейщ, жалэ кІэдым, абы кьытехуэ хъыбархэр ушыщІэмэ, адыгэ дунейм щекІуэкІыжьи уэзрыщымыгъуэзэнур фІыуэ я кьагурыІуэу.

ТАБЫШДинарэ.

Ди газетыр къыфІэрыхьэну фыхуейтмэ

Фиу къыдогъэкІыж 2009 гъэм и екІуэкІ ильэс нэхъыщІэм къыфІэрыхьэну газетхэм, журналхэм Іэ ящІэнымкІэ зэрекІуэкІыр.

Ильэс нэхъыщІэм газетым и уасэр сом 356-рэ ирилъхьащ 10-рэ.

«Адыгэ псалъэм» Іэ ящІэнущ хуэдиз республикэм и пощтэ Іуэхущапіэхэм псоми.

Ди пущхьэр 51531

Иджыри къэс хуэзэIэкIа Iуэху щхьэпэхэм адэкIи

● Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсышхуэ

ХьэфIыцIэ Мухьэмэд.

ДИ ГАЗЕТЫМ зэрытетащи, мэкъуауэгъуэм и 5-м Налшык щызэхэтащ Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и зи чэзу зэхуэсышхуэ. Жылагъуэ зэгухьэныгъэм и къудамэу республикэм и районхэм, къалэхэм, къуажэхэм щыIэхэм я лIыкIуэхэр, КъБР-м и Парламентымрэ Правительствэмрэ, къэрал къулыкъущIапIэхэм, адыгэ жылагъуэ зэгухьэныгъэ зэмылIэужьыгъуэхэм щыщу къарагъэблагъахэр, журналистхэр кърихьэлIэуэ екIуэкIа отчет-хэхыныгъэ зэхыхьэр купщIафIэу, лъэныкъуэ куэд къызэщIиубыдэу щытащ. Апхуэдэу къарагъэблагъауэ Хасэм и лэжьыгъэм хэтащ КъБР-м хьыбарегъащIэ IэнатIэхэмкIэ, жылагъуэ зэгухьэныгъэхэм ядэлажьэныкъо щIэлэгъуэдэм я Iуэхущхьэ, КъБР-м и Президентым и чэнджэщэгъу Къумыкъу Борис, КъБР-м и Ветеранхэм я советым и унафэщI Шыхъуэбахъуэ Мухьэмэд сымэ, нэгъуэщIхэри.

ЗэIущIэм и пэублэм къызэхуэсахэр дакIыкъэкIэ хуэщыгъуащ Къэбэрдей Адыгэ Хасэм хэтауэ нужьрей илъэсищым ирагъэкIуэкIа лэжьыгъэм, зэфIихьа Iуэхухэм теухуа псалъэмакъым кIыхь зримыгъэщIу (ахэр псори щызэхуэхьсауэ тетащ мэкъуауэгъуэм и 5-м кыдэкIа «Адыгэ псалъэ» газетым), ХьэфIыцIэ Мухьэмэд тепсэлъыхьащ дызэрыт зэманым лъэпкъыр зыгъэпIейтей Iуэхухэм, гулыгъэ нэхъыбэ зыхуэщIыпхъэхэм, япэ игъэщауэ, зэфIэхын хуейуэ нобэ дызыIуэхэм.

- Къэбэрдей Адыгэ Хасэр ди республикэм и жылагъуэ зэгухьэныгъэ нэхъ инхэм икIи зэфIэкI зиIэхэм ящыщ, - жиIащ ХьэфIыцIэ Мухьэмэд. - Ар къэуэнэхуауэ щытащ лIэщIыгъуэ блэкIам и 90 гъэхэм - цIыху мащIэ лъэпкъхэр зыщIэгупсысыж, я къэкIуэнум игъэпIейтей щыхъужа зэманым. 2010 гъэм и накъыгъэ мазэм КъАХ-р кыхэзыгъэрагъэпэщрэ илъэс 20 ирикъунущ. Адыгэ Хасэм къалэн нэхъыщхьэу зыхуигъэувыжауэ нобэр къызэдасым ирихьэкIыр анэдэлъхубзэр хуэмэныр, лъэпкъ тхыдэр джыныр, щэнхабзэр егъэпIэкIуэныр аращ. Псом япэ идгъащ а къаланышхуэхэм къадэкIуэу, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм нэгъуэщI пщэрылъ инхэри иIэщ. Псалъэм папщIэ, дэ дыхуэпщокIу кIэрахьэм, республикэм власти щызыIыгъхэм, кулыкъу лъагэ зезыхьэхэм, ди псэукIэр кхъэзэщIэпэщхэм я нэIэ зытетым хуейхэм ящыщ гуэрхэр яIэщIэхуэмэ, гу зэрыльедгъэтэжьыным. Власти къехъулIэ е зыхуэмысу Iуэхуэхэр Хасэм сэтей къещIикIи ар зэфIэхьыным хуэзгъэпсэу унэтIыныгъэхэр зэрытхылкIэ абыхэм захудогъаз. Аращ зэрыщытын хуейр, къэрал кулыкъущIэхэмрэ жылагъуэ лэжьакIуэхэмрэ лъэпкъым ифI зыхэлъ зэгъуэсэу яIэжьынумэ.

Адэкlэ ХьэфIыцIэ Мухьэмэд нэхъ пыухыкIауэ къытеувыIащ адыгэ щIалэ Хьэшыр Чылар Iуащхьэмахуэ зэрыдэкIрэ илъэси 180-рэ зэрырикъур, гъэлъэпIэным теухауэ КъАХ-м зэфIиигъэкIхэмрэ ищIэну игъэхьэзырхэмрэ, иу къеуэу кыхихигъащ а Iуэхумкlэ КъБР-м и Правительствэм зэхиша кьзэгъэпэщакIуэ гупыр идкыри къэс зэи зэзэхуэмышIэсар, ар къагъэсбэпу КъШР-м а Iуэху дыдэмкIэ яIэ орэкомитетым Iуэхугъуэ пыухыкIахэр зэрызэфIигъэхIыр. Кыдэрыщ IэкIымкIэ, Къэрэшей-Шэрджэсым и къалэхэм куэду щыфIэдзащ къэрэшейхэм я «Хьэшыр Чылар» и сурэтхэмрэ плакатхэмрэ, уеблэмэ абы и цIэр ХьисэкIэ зэрахъуэкIащ, инджыри къэс ди щIэныгъэлIхэм абы и адэщIэ кьахуэмыщIэр Мусэу къыщIрагъэдзащ. Къэрэшей щIэныгъэлIхэр адыгэ тхыдэм «зэрыхэIэбэ» нэгъуэщI щапхъэхэри кхиха нэужь, КъАХ-м и тхьэмадэм зыхуигъэзащ КъБР-м хьыбарегъащIэ IэнатIэхэмкIэ, уеблэмэ зэгухьэныгъэхэм ядэлажьэныкъо щIалэгъуалэм я IуэхуэхэмкIэ и министр Пащты Борис - Правительствэм и Унафэщ Iыр, КъызэрэгъэщакIуэ комитетым и пашэр, зи гугъу ящIахэм щигъэгъуэзэну икIи къызэгъэпэщакIуэ гупыр икIэщIыпIкIэ зэхуишэсыну елъэIуу. Къэбэрдей Адыгэ Хасэм абы и Iуэхукlэ зэфIигъэкIахэм щытепсэлъыхьым, ХьэфIыцIэ Мухьэмэд жиIащ «Кавказым и альпинист №1 Хьэшыр Чылар» зыфIища и тхылъыр, ХьэшырыI и лIыгъэм папщIэ ятха уэсэхмрэ сурэтхэмкIэ гъэщIэрэщIамрэ абы теухауэ щыIэ дэфтэрхэр щызэхуэхьэсауэ тхыдэ щIэныгъэхэм я доктор Думэн Хьэсэн игъэхьэзыра тхылъ купщIафIэмрэ мыгувэу дунейм къызэрытехьэнр, махуэшхуэр щагъэлъапIэм ирихьэлIэу «Адыгэ псалъэ», «Адыгэ макъ», «Черкес хэку», «Нарт», «Хасэ», «Черкесское зарубежье» газетхэм я номер зэхэт, юбилей медалхэр, маркхэр кыдагъэкIыну зэрамурадыр. Апхуэдэу МухьэмэдI кыхихIгъэщащ Хьэшыр Чылар и фэеплъу Iуащхьэмахуэ лъапэ щыIэм куэдрэ «и фэ зэрыгъэхыр», а фэеплъыр Iэпсэуль эпсэууэ абдеж зэрыщамыгъэтыр, Iуащхьэмахуэ япэу дэкIа адыгэ щIалэм и фэеплъ куэд щIауэ Налшык дэтым, абы и щIэр зезыхьэ Iуэрам щыIэн зэрыхуейр, н.кь. А псом якъ иткIэ, зэфIэхьипхъэу кьиулъэтэ Iуэхугъуэ 19 кьыщыгъэлъэгъуа тхыльхIэ КъАХ-м КъБР-м и Правительствэм нэгъабэ зыхуигъэзащ.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм мыхьэнэшхуэ зиIэ Iуэхуу зэфIигъэкIхэм я гугъу щищIащ, ХьэфIыцIэ Мухьэмэд апхуэдэу къытеувыIащ илъэсипщIым нызэрыхьэсауэ «Адыгэ псалъэ» газетым, КъАХ-м, КъБР-м Егъэджэныгъэмрэ щIэныгъэмкIэ и министерствэм зэгъэсуэу ирагъэкIуэкI «Си бзэ - си псэ, си дунейр» республикэпсо зэпеуэр ефIакIуэу, егъэджакIуэрэ ныбжьыщIэ куэд дыдэрэ къызэщIиубыдэу зэрыщытым, ар КъБР-м и гъунапкъэхэмебэкIуауэ Къэрэшей-Шэрджэсми Адыгейми зэрыщаублар, мыгувэу хэкIэ адыгэхэмрэ къыддащтэну зэрамурадыр. КъАХ-м и гуащIэрэ и псалъэ унэтIыныгъэхэр зэрытхылкIэ абыхэм захудогъаз. Аращ зэрыщытын хуейр, къэрал кулыкъущIэхэмрэ жылагъуэ лэжьакIуэхэмрэ лъэпкъым ифI зыхэлъ зэгъуэгъуэ яIэжьынумэ.

Адэкlэ ХьэфIыцIэ Мухьэмэд нэхъ пыухыкIауэ къытеувыIащ адыгэ щIалэ Хьэшыр Чылар Iуащхьэмахуэ зэрыдэкIрэ илъэси 180-рэ зэрырикъур, гъэлъэпIэным теухауэ КъАХ-м зэфIиигъэкIхэмрэ ищIэну игъэхьэзырхэмрэ, иу къеуэу кыхихигъащ а Iуэхумкlэ КъБР-м и Правительствэм зэхиша кьзэгъэпэщакIуэ гупыр идкыри къэс зэи зэзэхуэмышIэсар, ар къагъэсбэпу КъШР-м а Iуэху дыдэмкIэ яIэ орэкомитетым Iуэхугъуэ пыухыкIахэр зэрызэфIигъэхIыр. Кыдэрыщ IэкIымкIэ, Къэрэшей-Шэрджэсым и къалэхэм куэду щыфIэдзащ къэрэшейхэм я «Хьэшыр Чылар» и сурэтхэмрэ плакатхэмрэ, уеблэмэ абы и цIэр ХьисэкIэ зэрахъуэкIащ, инджыри къэс ди щIэныгъэлIхэм абы и адэщIэ кьахуэмыщIэр Мусэу къыщIрагъэдзащ. Къэрэшей щIэныгъэлIхэр адыгэ тхыдэм «зэрыхэIэбэ» нэгъуэщI щапхъэхэри кхиха нэужь, КъАХ-м и тхьэмадэм зыхуигъэзащ КъБР-м хьыбарегъащIэ IэнатIэхэмкIэ, уеблэмэ зэгухьэныгъэхэм ядэлажьэныкъо щIалэгъуалэм я IуэхуэхэмкIэ и министр Пащты Борис - Правительствэм и Унафэщ Iыр, КъызэрэгъэщакIуэ комитетым и пашэр, зи гугъу ящIахэм щигъэгъуэзэну икIи къызэгъэпэщакIуэ гупыр икIэщIыпIкIэ зэхуишэсыну елъэIуу. Къэбэрдей Адыгэ Хасэм абы и Iуэхукlэ зэфIигъэкIахэм щытепсэлъыхьым, ХьэфIыцIэ Мухьэмэд жиIащ «Кавказым

ХИГЪЭХЪУЭН ХУЕЙЩ

Ар си гукъеуэхэм ящыщ зыуэ фи пащхьэ къислъхьауэ аращ. Абы кьыдэкIуэу ди Хасэ тхъэмадэм теухуауэ псалъэ зытIу жысIэну сыхуейт. Адыгэ лъэпкъым и жьэгу мафIэр имыгъэнкIыфIыну хэту ХьэфIыщIэ Мухьэмэд хуэзэфIэкIам хуэдизэ зэгъуэгу зы лIым илэжьйуэ сэ сщIэркъым. Пэжщ, абы хуэмыарэзы щыIэнкIи хъунщ, «Лъэпкъыр зыIут Iуэху къиин къомыр щиLъагъукIэ, сэ кърихыну щхьэ щIэмыпхъуэрэ, - апхуэдэ зэхэщIыкI дэкIа зимыIэм жиIэу. Ауэ лъэпкъ Iуэхум жэуапльныгъэу пылъымрэ и кIуапIэмрэ зыщIэм къыгуроIуэ Мухьэмэд фIыщIэрэ щIыхьрэ зэрыхуэфащэр. Тхьэм куэдрэ дяпэ иригъэт, абы хуэдэ лIы Iущхэр къытхэмытамэ, дыззыт зэманым лъэпкым и Iуэхухэр нэгъуэщI зыгуэрхэм хуэзIуэнкIи хъунт.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII съездым апхуэдэу къыщыпсэлъащ тхыдэ щIэныгъэхэм я доктор, профессор, академик, ДАХ-м и тхъэмадэм и япэ къуэдзэ **Думэн Хьэсэн**. Абы и къэпсэльэныгъэр нэхъ тегъэщIауэ щытащ лъэпкъ тхыдэр щIэблэм зэрыгатьдж тхыдыкъэм хильагъу ныкъусаныгъэхэм, апхуэдэхэр мызэ-мытIэу къызэрыхъуам, абы дяпэкIэ къытримыгъэзэн щхьэкIэ зэфIэгъэкIыпхъэмрэ гу зылъытапхъэхэмрэ, абы ипкъ иткIэ унафэ пыуыкIа икIэщIыпIэкIэ къамыщтэмэ, къэгъэзапIэ имыIэжу Iуэхур зэхэзэрыхьынкIэ зэрыкъынур.

Къызэхуэсахэр я пащхьэ кхихьащ Абхъазым и щхьэхуитныгъэм щIэзэуа адыгэ щIалэхэм я зэгухьныгъэм и пашэ **Бекъшокъуэ Алексей** икIи Iуэхугъуэ пыухыкIа зыбжанэ кхихилъхьащ.

- Япэрауэ, дэ зыхэднэн хуейщ ди тхыдэм «къытхуи дэмрэ къытхуимыгъэгъуэгъуэ мрэ» зэпэтщэчуэрэ, абы гъуэрыгъуэапщкIэ дэджагуныр, - кхыхигъэщащ Бекъшокъуэм. - Дапщэщ адыгэ лъэпкъым и тхыдэр пэжу утыку къыщитхъуэфынур? Дэ нобэ дызэрыубыдрэ ди лъэпкъ Iуэху зедмыхуэжмэ, дэри ди бынхэри IэфIу щагъэнсэунукъым ди лъахэм, сыту жыпIэмэ, нэрылъагъущ сыт хуэдэ лъэныкъуэкIи ар тIэщIэзыгъэкIыну кхыдэныкъуэкхъуэ я гуращэхэр. 2009 гъэм и бжыхьым илъэс ирокъу Абхъаз, Осетие Ипщэ республикэхэр къэралыгъуэ щхьэхуит зэрыхъурэ, абы и унафэхэм УФ-м и Президентым Iэ зэрытридзэрэ. Абы ипкъ иткIэ, шыщхьIу маф эм щууейI 59-рэ зекIуэ едгъажьэу Цхинвалрэ Сыхъумрэ дгъэкIуэну ди мурадщ. Абы кхыыхьну зэрыхуеймкIэ куэдым льэIу тхыльхэр кхыдатащ, ауэ фэри, КъАХ-м и VIII съездым и лЫкIуэхэм, а Iуэхур кыддэфIыгъыну дыхуейт. ЕтIуанэ дэ кхыхьдолъхьэ Адыгэ щIалэгъуэлэм я Дунейпсо Олимп Джэгухэр (Всемирные Черкесские Игры Доброй Воли) 2012 гъэм Налшык щедгъэкIуэкIыну. Адыгэр зы дыхъужьи, дуней псом щихъха ди лъэпкъгъуэхэм я щIэблэр зэхуэтшэсыи, абыхэм я зэхуаку зэпыщIэныгъэрэ зэныбжьэгъуегъэрэ дэтлъхьан мурадкIэ мы Iуэхури етхьэжащи, кхыдэфIитIу дыфщогуть. 2012 гъэм ар едгъэкIуэжкIыну кхыщIыхэтхар адыгэ лIакъуэ 12-м и дамыгъэу ди ныпым тет вагъуэ 12-м хуэдгъэфащэрти аращ, махуэ 12-кIэ едгъэкIуэкIыну ди гугъэщ. Абы тещIыхьауэ программэшхуэ догъэхьэзырри, Iуэхур щIедгъэкIуэкIым и щхьэусыгъуэ 12 зыхуэдгъэуважащ, япэ дыдэу абы кхыщигъэлъэгъуари Адыгэ дунейм рэ Урысей Федерацэмрэ яку дэлъ зэпыщIэныгъэхэр гъэбыдэныгъ, нэхъыфI, нэхъ лъэщ щIыныгъ. Зи гугъу тщIы Iуэхум фызэреплъхэжкIэ фыкъыддэгуэщэну ди гуапэщ, дызэрыитъэIыгъ. Лъэпкъыр зэкъуэтмэ - лъэщщ!

Адэкlэ псалъэ иратащ КъБКъУ-м и доцент, жылагъуэ лэжьакIуэ цIэрыIуэ **Щэныбэ Юрэ**. Абы и псалъэмакъыр иублащ КъАХ-м и тхъэмадэ ХьэфIыщIэ Мухьэмэд и IуэхущIафэхэм арэзы зэрыдэхъур къэIуэтэнымкIэ.

- Адыгэ жылагъуэ зэгухьныгъэхэм я форумми къыщыхэзгъэщащ иджыпстуи жысIэну Iэну сыкуейщ жылагъуэ лэжьакIуэ емызэщ ХьэфIыщIэ Мухьэмэд лъэпкъым пащIэ Iуэху щхьэпэ куэд зэриаэжыр, ауэ, абы и цIыху щыкIэм ипкъ иткIэ, ар дэтхэнэ зыми къыгурыIуэни иLъагъуни хуэдэу хэIущIыIу къызэрэзыщ, дяпэкIи и Iуэху дахэ хъуну сфIэфIщ. Къэбэрдей Адыгэ Хасэр лэжьэн, efIэкIуэн хуейщ, иджыри къэс хузэфIэкIа Iуэху щхьэпэхэм адэкIи хигъахъуэу къэгъуэгурыкIуэн хуейщ. Абыкlэ джэлэсу сэ сльагъур ХьэфIыщIэ Мухьэмэд абы и тхъэмадэу къыкIэлъыкIуэ пIалъэми къэгъэнэжьныгъ.

Щэныбэ Юрэ жиIащ къэбэрдей нэхъыжьхэм я хасэ кхыъэрагъэпэщауэ ар щатхынум (регистрацэ щащIынум) зэкIэ кхызэрызэтригъэувыIар, а жылагъуэ зэгухьныгъэм езыр зэриунафэщIыр, я Iуэхухэмрэ я унэтIныныгъэ нэхъыщхьэхэмрэ.

Къызэхуэсахэм я пащхьэ кхыщыпсэлъащ Адыгэ жылагъуэ зэгухьныгъэхэм я Зэзыгъэ1у советым и унафэщI, тхъэдэж **Къалмыкъ Жылэбий**, КъБР-м хъыбарегъащIэ IэнатIэхэм, жылагъуэ зэгухьныгъэхэм ядэлэжьэныкIэ щIалэгъуалэм я Iуэхухэмкlэ и министр **Пащ ты Борис**, КъБКъУ-м и кафедрэм и унафэщI, бзэ щIэныгъэхэм я доктор, профессор **ЦIыпIынэ Аслъэн** сымэ, нэгъуэщIхэри.

- ПщIэ зыхуэсщI си къэпсэльэгъуэх! СынэхъыщIэми, фыкъыхуэзоджэ нобэ щыIар- зэхуэсахэм отчет-хэхыныгъэ Iуэхум пыщIа псалъэмакъым дыкъытеВмыгъэкIыну, - жиIащ ЦIыпIынэ Аслъэн. - Сэ зэрысщIэмкIэ, нобэ щыщIэхуэсар Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхъэмадэм и псалъэ дедаIуэу, блэкIа зэманым КъАХ-р зэрыдэжьамрэ хуэфIэкIамрэ дыхэпльэну, хасэ тхъэмади хэтхыну аращ. Абы ипкъ иткIэ, сэ жысIэну сыхуейщ иджыри къэс тхъэмадэу щытам адэкIи дзыхь хуэтщIу, а пщэрыльхэр къыбгъэдэднэныр зэрысфIэкъаблыыр. Мы утыкум къыщыпсэлъа куэдым жаIам дахэу кхыхэщащ иужьрей ильэсибгъум хасэ тхъэмадэу щытам и цIэмрэ Къэбэрдей Адыгэ Хасэмрэ зэгуэхыпIэ имыIэу зэрызэпхар. КъАХ-р зезыхьэ тхъэмадэр егъэлеяуэ псэемыблэжу лэжьакIуэшхэщ, уэзщIакIуэ нэсщ, кхызэгъэпэщакIуэ хьэлэмэтщ, жэрдэмщIакIуэщ, лъэпкъым и щхьэщыжакIуэщ. Къэбэрдей Адыгэ Хасэр зезыхьэр лъэпкъым дежкIэ фащэу щытын хуейщ, абы и лъэныкъуэкIи сыт хуэдэ утыку къымыхьами (щIэныгъэм хуэкIуащ икIи кхыхэзхуэса псори ХьэфIыщIэ Мухьэмэд Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхъэмадэу къэнэжьнэхъ кхыхэращтэр IэIэткIэ къагъэлъэгъуащ. Апхуэдэ щIыкIэкIэ, зэхуэсым и лIыкIуэ псори зэдэарэзыуэ ХьэфIыщIэ Мухьэмэд КъАХ-м и тхъэмадэу хахьыжащ. Абы и ужькIэ кхызэхуэсахэм Iэ яIэтащ Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и Гъэзэщ1акIуэ гупым, и Советым, Нэхъыжьхэм я советым, ЩIалэгъуалэ къудамэм, къэпщытакIуэ гупым хэтныхэм я спискэхэм папщIэ, апхуэдэу кхызэращтащ зэхъыкIэр зэрекIуэкIам ипкъ иткIэ ягъэхьэзыра документищыр.

НЫБЭЖЬ Таисэ.

Шапсыгъ Хьэсэн.

Балэ Людмилэ.

Ныбэжь Таисэ.

Унэж Кашиф.

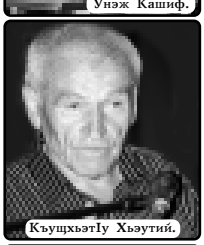
КъущхьэтIу Хьэутий.

Думэн Хьэсэн.

Пащты Борис.

Къалмыкъ Жылэбий.

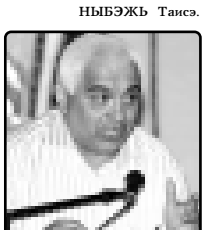
Бекъшокъуэ Алексей.

ЦIыпIынэ Аслъэн.

Мамырыгъэм и хэщIапIэ ирехьу!

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсыщхуэм хэтахэм Кавказ Ищхьэрэм щыпсэу лъэпкъхэм ЗЭРЫЗЫХУАГЪАЗЭ Ди къуэшхэ, ди щыпхъуэ!

Дэ, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсыщхуэм и лЫкIуэхэм, Кавказ Ищхьэрэм щыпсэу лъэпкъ псомй лъэIукIэ зыфхуэдогъаз: ди лъахэ дахэм илъ мамырыгъэмрэ зэгурыIуэмрэ зэгъуэсу дыкъэхъумэ.

Кавказыр ящыщщ пасэрей дыдэ цивилизацэхэр къыщыунэхуа щыпIэхэм. Ди лъахэр куэд щIауэ цIэрыIуэщ щIыуэпсым и дахагъэмкIи, абы щыпсэу цIыхухэм я хахуагъэмкIи, Iулыджымкlи, Iущагъымкlи. Кавказ Ищхьэрэм щыпсэу лъэпкъхэм я зэкъуэтыныгъэр, псом япэрауэ, и джэлэсщ зэрахьэ динымрэ зыщыщ лъэпкъымрэ елыытауэ зэхэгъэжрэ псалъэмакърэ къэмыхьыным. Кавказыр лъэщмэ, зэIуэпэщмэ, зэпIэзэрыгъ зиужьмэ, ар и щыхьэт наIуэщ демократимэрэ федерализмэмрэ я лъабжьэу Урысей Федерацэрэ ипшкIэ зэрыкIуатэм.

Адыгэ лIакъуэ псоми хуэдэу, къэбэрдейхэми ягъэващ лЭщIыгъуэкIэрэ лъэпкъым и щхьэ кърикIуа бзылъхьэ къомыр. Абы кхыхэкIыу дэ фIы дыдэу кхыдгуроIуэ лъыгъажэрэ зэныкъуэкъуэрэ зи нэгу щIагъэкIа адрей лъэпкъэр.

Ди бынхэм, анэхэм, къуэшхэм, шыпхъухэм, Кавказым щыпсэу жылагъуэ псоми щхьэкIэ тхьы жэуапльныгъэм и инагъыр зыхэтщIэу, дэ дылъыхуэн хуейщ мамырыгъэм и хэкIыпIэхэм, дэтщыщ дэтхэнэми и гъащIэмрэ и щIыхьымрэ зэрытхъумэным.

ديгъуэрэ ди гулъытэ зэрыт мамырыгъэм и хэщIапIэ ирехьу! Урысейми дуней псоми я нэхъыфI дыдэ щIыналъэу Кавказ Ищхьэрэр кърещIэрэщIэж!

Налшык къалэ, 2009 гъэ, мэкъуауэгъуэм и 5.

Зэгурыгуэмрэ зызэхэщIыкIынымрэ нэхъапэщ

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсыщхуэм хэтахэм адыгэ лъэпкъым ЗЭРЫЗЫХУАГЪАЗЭ

Дэ псори, нэхъыжьхэри нэхъыщIэхэри, цIыхухъуэри бзылъхъугъэхэри, дызэкъуэзыгъэуэр зы бзэ зэрыгъуэгурыIуэрэ, зы блэкIарэ зы адэжь лъахэрэ дызэриIэрщ.

«Къэбэрдей Адыгэ Хасэ» жылагъуэ зэгухьныгъэр зэрыщIэ илъэс 19-м дэ ди нэгу щIэкIащ зэхъуэкIыныгъэ зыбжанэ. Лъэпкъ зэхэщIыкIыр кхыщIэзэщIауа, официальныуэ щымыт зэхъыхъэхэр кхыщIхьуа зэманм щыIащ, нэхъ фIэщхъуагъуей хъуэпсапIэхэри кхыдэхъуIэфэныну дизыгъэгугъа демократие зэхъуэкIыныгъэщхъуэхэми дыхиубыдащ, лъэпкъым ифI зыхэмылъ зэпэщIэузэвэныгъэ кIыхьлIыхьхэм, Хасэм хэт жылагъуэ лэжьакIуэхэри республикэ унафэщIхэри зэгурыIуэу лъэпкъым и къэкIуэнум ирипсалъэу, зэгъуэзу Iуэхухэм я хэкIыпIэр кхагъэуэтыфу щыщымытам, кхрикIуари дгъэунэхъащ.

Нобэ ди жылагъуэ зэгухьныгъэми, кхапщтэмэ, адыгэ лъэпкъми зэрыщыгу мыхьэнэщхуэ зиIэ Iуэхуэхэр кхытпэщылыщ:

1. Идкъфей дунейпсо цивилизацIэм ди щхьэкIэ, анэдэлъхубзэ, щIыхь зэхэтыкIэ зызыжьа диIэу дыхьыхэн хуейщ. Псори зрикIуэ зыужьныныгъэ гъуэгум зыкъыхэбгъэщхьэхуэкIыныр ди зэманым губгъэгъаэкъым, апхуэдабзэу фIым дыхуишэнукъым лIэщIыгъуэ кхудкIэ ди лъэпкъым зэхуихьэса псэкупсэ беягъэр иткъухьаным, дыхуэмысакъыу ахэр зыфIэдгъэкIуэдыным. Абы кхикIыращи, дызэкъуэуэну я мурад. Сыт и уасэ «Хы тIуащIэр зыубыд ШэрджэкIэ къэралыгъуэщхуэр ухуэнымэ теухуауэ абыхэм ятх хьэдгъуэдахэр. Нэрылъагъущ апхуэдэ Iуэху еплъыкIэ кхытхэзылъхъэр адыгэ лъэпкъми Урысейми я бийхэр зэрыларр.

Пэжщ, апхуэдэ псалъэмакъэр лъабжьэншэу щIыпIэ нэщIым кхыщIынэхуакъым: Урысейр нэхъ лъэщ хъуху абы и бийхэр нэхъри мэятэ, ар кхызэрагъэтIэсхъэн Iэмалыщ1эхэм мэлъыхьэу икIи апхуэдэм деж адыгэ Iуэхур «Iэмэпсымэу» кхагъэсэбэн гуэру аркъуейщ. Пэжщ, адыгэхэр дызыгъэпIейтей Iуэхуэхр ди мащIэкъым. Дэ абыхэм дыщыгъуазэщ икIи къэрал кхулыкъущIэхэм ящIыгъуу зэрызэфIэтхъыным дыхущIокIы.

Ильэс 450-кIэ узэIбэжкIыжмэ, адыгэхэм я кхэкIуэну псори Урысей къэралыгъуэм ирапхуэу щытащ икIи тхъэдэр зэкъым-тIэжьым щыхьэт зэрытехъуар дяпэ итахэм кхыхаха гъуэгуанэр пэжу кхызэрыщIэкIам. Дэри аращ дызытетынур. Адыгэхэм ди лъэпкъ зэхэщIыкIымрэ къэралыгъуэмрэ идкъфей Урысейм кхыщIыгъэлъэгъуащ зи щхьэ хуэщIыт лъэпкъ-щIыналъэ субъектищым - Кхрэшней-ШэрджэкI, Къэбэрдей-Балъкъэр, Адыгэ республикэхэм. Урысей Федерацэм и адрей гражданинхэм хуэдизу, УФ-м и Конституцэм кхьехьумэ адыгэхэм я хуитныныгъэхэмрэ щхьэхуитныныгъэмрэ, ИкIи щIыналъэхэр ягъэбыдэн щхьэусыгъуэкIэ ди лъэпкъ-щIыналъэ ухуэныгъэхэр зэхэгъэхьэжыным теухуауэ кхрахьэкI зэщIэгъэстакIуэ псалъэмакъэр зыми ядэтIыгъынукъым, апхуэдэхэр хэт кхыбгъэдэмыкIми.

«Къэбэрдей Адыгэ Хасэ» жылагъуэ зэгухьныгъэм жеIэ Урысейм дыкъуэтыным ди лъэпкъым и кхэщIэгъэ зэIуэзэщIагъэмрэ зэрыхэлъыр, арыншауэ къэкIуэн дызэримыIэр.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсым къыщащтащ.
Налшык къалэ, 2009 гъэ, мэкъуауэгъуэм и 5.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и лЫкIуэу

Дунейпсо Адыгэ Хасэм и VIII Конгрессым ягъэкIуэну къыхахахэр

1. **Ащкъан Руслан Хьэбий и къуэр** - «Эльбрус» тхыль тедзапIэм и унафэщI, усакIуэ, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат;
2. **Бекъшокъуэ Алексей Хьэнбий и къуэр** - ФНСР-м КъБР-м щIэ и Iуэхущапlэм районхэм ядлажьэ къудамэ №6-м и юридическэ отделым и унафэщI, Абхъазым щыIуэу зэгухьныгъэм и пашэ;
3. **Ныбжьэ Таисэ Владимир и пхъур** - «Адыгэ псалъэ» газетым щэнхабзэмкIэ и къудамэм и унафэщI;
4. **Сбаншы Назми Азиз и къуэр** - «Карпак-Н» Iуэхущапlэм и унафэщI.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и лЫкIуэу

Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэу Iуащхьмахуэ районым хыхьэ Зеикъуэ (ХьэтIохьущыкъуей Ипщэ) къуажэм 1946 гъэм кхыщалъхуащ. КъБКъУ-м и адыгэ-урыс къудамэр кхиухащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым, Кавказ Ищхьэрэм, адыгэ щыпсэу къэралхэм щыщIэрыIуэ жылагъуэ дзжьакIуэщ, тхаIуэщ, литературэм и тхыдэм и къэхутакIуэщ.

ХьэфIыщIэ Мухьэмэд и къалэмыпэм кхыщIэкIащ «Си гугъэ - си кхъуафэжьей», «Уэгу вагъуэ - щIылъэ вагъуэ», «Лъэужь», «Адыгэ мамлюкхэр», «Щикъуакащ адыгэр дунейжьым», «ТекIуэныгъэм и махуэ», «Хамэщым вагъуэхэр щоужьых» тхыльхэр, «Юрий Темиркано», «Синие горы Кавказа», «Одна судьба - одна дорога», «Всадник чести», «День Победы», «Черкесы в Израиле», «Точка отсчета», «ЩIэин», «Михаил Шемякин» сборникхэр зэхилъхьащ.

ХьэфIыщIэ Мухьэмэд и къэзмыпсэм кхыщIэкIащ «Си гугъэ - си кхъуафэжьей», «Уэгу вагъуэ - щIылъэ вагъуэ», «Лъэужь», «Адыгэ мамлюкхэр», «Щикъуакащ адыгэр дунейжьым», «ТекIуэныгъэм и махуэ»,«Хамэщым вагъуэхэр щоужьых» тхыльхэр, «Юрий Темиркано», «Синие горы Кавказа», «Одна судьба - одна дорога», «Всадник чести», «День Победы», «Черкесы в Израиле», «Точка отсчета», «ЩIэин», «Михаил Шемякин» сборникхэр зэхилъхьащ.

Жылагъуэ-политикэ лэжьыгъэщхуэ ирегъэжьуэ: ар Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэм и Совет Нэхъыщхьэм и щIыхьэ депутату, Къандурым и дунейпсо саугъэтым и Комиссэм и тхъэмадэу щытащ, щIыхьэ дипломатщ, ЩIэныгъэхэмкIэ Дунейпсо Адыгэ Академием и вице-президентщ, абы егъэщIылIа «Адыгэ щIэнгъуаз» институтым и директорщ, Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхъэмадэщ, Кавказыр зыдж Дунейпсо хасэм (США, Чикагэ) хэтщ, КъБР-м щекIуэкI «Си бзэ - си псэ, си дуней» зэпеуэм и къэпщытакIуэ гупым и унафэщI.

ХьэфIыщIэ Мухьэмэд Урысей Федерацэм щэнхабзэмкIэ щIыхь зиIэ и лэжьакIуэщ, Къэбэрдей-Балъкъорым, Адыгейм, Къэрэшей-Шэрджэсым щIыхь зиIэ я журналистщ, «ПщIэрэ ЩIыхьр» Абхъаз орденыр къратащ, Дунейпсо шэрджэс фондым и «ФIыщIэ» саугъэтыр кхыхъагъэфащащ. США-м и Оклахомэ штатым хыхьэ Стиллуотер къалэм пщIэ зиIэ и щIыхьщ.

«Университет гъащIэ» газетым, «Iуэху еплъыкIэ» журналым я унафэщIу, Республикэ газет-журнал тедзапIэм и директору щытащ. 1997 гъэ лъандэрэ «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэщ, «Хэхэс адыгэхэр», «Нарт», «Хасэ» газетхэри кхыдегъэкI.

КъАХ-м и гъэзэщIакIуэ гупым хэтхэр

1. **Хьэфыщ1э Мухьэмэд Мусэбий и къуэр** - Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхъэмадэ, «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэ;
2. **Бекъшокъуэ Алексей Хьэсэнбий и къуэр** - КъАХ-м и тхъэмадэм и къуэдзэ, ФНСР-м КъБР-м щIэ и Iуэхущапlэм районхэм ядлажьэ и къудамэ №6-м и юридическэ отделым и унафэщI, Абхъазым щыIуэу адыгэ щIалэхэм я жылагъуэ зэгухьныгъэм и пашэ;
3. **Сбаншы Назми Азиз и къуэр** - КъАХ-м и тхъэмадэм и къуэдзэ, «Карпак-Н» Iуэхущапlэм и унафэщI;
4. **Щоджэн Риммэ Хьэсэн и пхъур** - КъАХ-м и тхъэмадэм и къуэдзэ, социальнэ IуэхутхъбзэмкIэ КъБР-м щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ;
5. **Ныбжьэ Таисэ Владимир и пхъур** - КъАХ-м и президиумым и секретарь, «Адыгэ псалъэ» газетым щэнхабзэмкIэ и къудамэм и унафэщI;
6. **Ажахъуэ Къанщокий Музэрин и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, «Бум-Банк» ООО-м и правленэм и унафэщI, юридическэ щIэныгъэхэм я кандидат;
7. **Ащкъан Руслан Хьэбий и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, «Эльбрус» тхыль тедзапIэм и унафэщI, усакIуэ, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат;
8. **Джэш ФатIимэ Iэюб и пхъур** - КъАХ-м и президиумым хэт, социальнэ IуэхутхъбзэмкIэ КъБР-м щIыхь зиIэ и лэжьакIуэ;
9. **Дуэмэн Хьэсэн Мухьтар и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, тхыдэ щIэныгъэхэм я доктор, профессор, ЩIДАА-м и академик, Гуманитар къэхутэныгъэхэмкIэ Къэбэрдей-Балъкъэр щIэныгъэ институтым и IущагъэлI нэхъыщхьэ, УФ-м, КъБР-м щIыхь зиIэ я щIэныгъэрылажьэ, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат;
10. **Жылаз Заурбэч Щ1эуэат и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, «Адыгэ псалъэ» газетым и редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ, КъБР-м щIыхь зиIэ и журналист;
11. **Къаныкъуэ Анфисэ Азрэталий и пхъур** - КъАХ-м и президиумым хэт, «Псынэ» журналым и редактор нэхъыщхьэм и къалэнхэр зыгъэзащIэ;
12. **Къудей Владимир Жантемыр и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, Республикэ полиграфкомбинатым и унафэщI, КъБР-м щIыхь зиIэ и журналист, КъБР-м и Къэрал саугъэтым и лауреат, ЩIДАА-м и член-корреспондент;
13. **Унэж Кашиф Хьэждаут и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, КъБКъУ-м КъБР-м и тхыдэмкIэ и кафедрэм и унафэщI, философие щIэныгъэхэм я доктор, профессор;
14. **Едыдж Едыдж Нихьан и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, «Тамерис» шхапIэм и унафэщIым и къудзэ, юрист;
15. **ЦIыпIынэ Аслъэн Iэмырбий и къуэр** - КъАХ-м и президиумым хэт, КъБКъУ-м и кафедрэм и унафэщI, ЩIДАА-м и академик, КъБР-м щIыхь зиIэ и щIэныгъэрылажьэ.

«Адыгэ Хасэ» жылагъуэ зэгухьныгъэм и Советым хэтхэр

2009 гъэм мэкъуауэгъуэм и 5-м екIужьIа VIII съездым щыхьатащ

1. **Хьэфыщ1э Мухьэмэд Мусэбий и къуэр** - *КъАХ-м и тхъэмадэр (Налшык къалэ);*
2. **Бекъшокъуэ Алексей Хьэсэнбий и къуэр** - *КъАХ-м и тхъэмадэм и къуэдзэр (Нарт къалэ къалэ);*
3. **Щоджэн Риммэ Хьэсэн и пхъур** - *КъАХ-м и тхъэмадэм и къуэдзэр (Налшык къалэ);*
4. **Сбаншы Назми Азиз и къуэр** - *Налшык къалэ;*
5. **Ажахъуэ Къанщокий Музэрин и къуэр** - *Налшык къалэ;*
6. **Шапсыгъ Хьэсэн Мухьэмэд и къуэр** - *Адыгэ Хасэм и Бахъсэн къудамэм и тхъэмадэр;*
7. **Гутъуэт Заур Iуэес и къуэр** - *Дзэлыкъуэ куейм хыхьэ Джэнал къуажэм дэт курыт школым информатикэмкIэ и егъэджакIуэр;*
8. **Пекъу Исуф Башир и къуэр** - *Шэджэм ЕтIуанэ къуажэ;*
9. **Анцокъуэ Батыр Хьанбий и къуэр** - *Джэзэн куей, Алгорей къуажэ;*
10. **Азубэч МуIэд ТIалиб и къуэр** - *Адыгэ Хасэм и Iущхьмахуэ къудамэм и тхъэмадэр (Тырныауз);*
11. **Умэ Муратэ Амырхьан и къуэр**- *Адыгэ Хасэм и Май куей къудамэм и тхъэмадэр (Май къалэ);*
12. **Анзэбокъуэ Анзор Мухьэмэд и къуэр** - *Прохладнэ куейм хыхьэ Къэрэгъэщ къуажэ;*
13. **Къаарэ Вадим МуIэд и къуэр** - *Шэрджэ куейм хыхьэ Аушыджэр къуажэ;*
14. **Балъкъэр Борис Хьэзрэ1ил и къуэр** - *Адыгэ Хасэм и Джылахьстэней къудамэм и тхъэмадэр (Тэрч къалэ);*
15. **КъущхьэтIу Хьэутий ПIытIутIэ и къуэр** - *Адыгэ Хасэм и Аруан къудамэм и тхъэмадэр;*
16. **Ефэнды Джылахьстэн Къасым и къуэр** - *Адыгэ Хасэм и Налшык къалэ къудамэм и тхъэмадэр;*
17. **Ныбжьэ Таисэ Владимир и пхъур** - *Налшык къалэ;*
18. **Нэгъуей Риммэ Артагъ и пхъур** - *Налшык къалэ;*
19. **Унэж Кашиф Хьэждаут и къуэр** - *Налшык къалэ;*
20. **Джэш ФатIимэ Iэюб и пхъур** - *Налшык къалэ;*
21. **Жылаз Заурбэч Щ1эуэат и къуэр** - *Аруан куейм хыхьэ Къэхъун къуажэ.*

Налшык къалэ, 2009 гъэ, мэкъуауэгъуэм и 5.

Аращ дызытемыкIынур!

«Къэбэрдей Адыгэ Хасэ» жылагъуэ зэгухьныгъэм ЖИIАР

Иужьрей зэманым адыгэ Iуэхум пыщIа псорри ящыщ хъуащ политикэ къару зиIэ зэгухьныгъэ зэмылIэужьыгъуэхэм гулъытэ нэхъыбэ зыхуащIэхэм, зэпымыуу натIэрыIуапIэ ящIхэм. ЦIыхубэм хъыбар зэрыраГъащIэ Iэмалхэм, псом хуэмыдэу электроннэ СМИ-хэм, нэхъыбэрэ утыку кхрахь зэщIэгъэзэкIуэ гупсысэхэр зыхъпь тхыгъэхэр, адыгэхэр езыр-езыру зэщагъэхьэжыну, ахэр Урысейм пэщIагъэувэну я мураду. Сыт и уасэ «Хы тIуащIэр зыубыд ШэрджэкI къэралыгъуэщхуэр ухуэнымэ теухуауэ абыхэм ятх хьэдгъуэдахэр. Нэрылъагъущ апхуэдэ Iуэху еплъыкIэ кхытхэзылъхъэр адыгэ лъэпкъми Урысейми я бийхэр зэрыларр.

Пэжщ, апхуэдэ псалъэмакъэр лъабжьэншэу щIыпIэ нэщIым кхыщIынэхуакъым: Урысейр нэхъ лъэщ хъуху абы и бийхэр нэхъри мэятэ, ар кхызэрагъэтIэсхъэн Iэмалыщ1эхэм мэлъыхьэу икIи апхуэдэм деж адыгэ Iуэхур «Iэмэпсымэу» кхагъэсэбэн гуэру аркъуейщ. Пэжщ, адыгэхэр дызыгъэпIейтей Iуэхуэхр ди мащIэкъым. Дэ абыхэм дыщыгъуазэщ икIи къэрал кхулыкъущIэхэм ящIыгъуу зэрызэфIэтхъыным дыхущIокIы.

Ильэс 450-кIэ узэIбэжкIыжмэ, адыгэхэм я кхэкIуэну псори Урысей къэралыгъуэм ирапхуэу щытащ икIи тхъэдэр зэкъым-тIэжьым щыхьэт зэрытехъуар дяпэ итахэм кхыхаха гъуэгуанэр пэжу кхызэрыщIэкIам. Дэри аращ дызытетынур. Адыгэхэм ди лъэпкъ зэхэщIыкIымрэ къэралыгъуэмрэ идкъфей Урысейм кхыщIыгъэлъэгъуащ зи щхьэ хуэщIыт лъэпкъ-щIыналъэ субъектищым - Кхрэшней-ШэрджэкI, Къэбэрдей-Балъкъэр, Адыгэ республикэхэм. Урысей Федерацэм и адрей гражданинхэм хуэдизу, УФ-м и Конституцэм кхьехьумэ адыгэхэм я хуитныныгъэхэмрэ щхьэхуитныныгъэмрэ, ИкIи щIыналъэхэр ягъэбыдэн щхьэусыгъуэкIэ ди лъэпкъ-щIыналъэ ухуэныгъэхэр зэхэгъэхьэжыным теухуауэ кхрахьэкI зэщIэгъэзэкIуэ псалъэмакъэр зыми ядэтIыгъынукъым, апхуэдэхэр хэт кхыбгъэдэмыкIми.

«Къэбэрдей Адыгэ Хасэ» жылагъуэ зэгухьныгъэм жеIэ Урысейм дыкъуэтыным ди лъэпкъым и кхэщIэгъэ зэIуэзэщIагъэмрэ зэрыхэлъыр, арыншауэ къэкIуэн дызэримыIэр.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и VIII зэхуэсым къыщащтащ.
Налшык къалэ, 2009 гъэ, мэкъуауэгъуэм и 5.

Къэбэрдей Адыгэ Хасэм и тхъэмадэ ХьэфIыщIэ Мухьэмэд

Къэбэрдей-Балъкъэрым щыпсэу Iуащхьмахуэ районым хыхьэ Зеикъуэ (ХьэтIохьущыкъуей Ипщэ) къуажэм 1946 гъэм кхыщалъхуащ. КъБКъУ-м и адыгэ-урыс къудамэр кхиухащ.

Къэбэрдей-Балъкъэрым, Кавказ Ищхьэрэм, адыгэ щыпсэу къэралхэм щыщIэрыIуэ жылагъуэ дзжьакIуэщ, тхаIуэщ, литературэм и тхыдэм и къэхутакIуэщ.

ХьэфIыщIэ Мухьэмэд и къалэмыпэм кхыщIэкIащ «Си гугъэ - си кхъуафэжьей», «Уэгу вагъуэ - щIылъэ вагъуэ», «Лъэужь», «Адыгэ мамлюкхэр», «Щикъуакащ адыгэр дунейжьым», «ТекIуэныгъэм и махуэ»,«Хамэщым вагъуэхэр щоужьых» тхыльхэр, «Юрий Темиркано», «Синие горы Кавказа», «Одна судьба - одна дорога», «Всадник чести», «День Победы», «Черкесы в Израиле», «Точка отсчета», «ЩIэин», «Михаил Шемякин» сборникхэр зэхилъхьащ.

Жылагъуэ-политикэ лэжьыгъэщхуэ ирегъэжьуэ: ар Къэ

АДЫГЭ ПСАЛЪЭ

«Студент гъатхэр» - Кавказым»

Мэкъуауэгъуэм и 12 пщэдджыжьым Налшык и уэрам нэхъыщхьэр щылэгъуалэм яуфэбгъуат.

Пащты Борис къыхэжаныкIа щылэм йохъужьу.

Къарэмырзэ Барэсбий фестивалым щытекIуэм тыгъэ хуещI.

(КIэухыр. Пэщдэдзэр 1-нэ нап.)

МЭКЪУАУЭГЪУЭМ и 12-р «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестивалым и иужьрей махуэт. КIэух зэлуцIэр Урысей Федерацэм и махуэр щагъэлъапIэм техуагъ икIи абы и щыхьхьIэ къыхэзгъэпэща пэкIуэм щыналъэ зэмылIэужьыгъуэхэм кьиикIа щылэгъуалэ гупхэр хэтащ. Ахэр Лениным и цIэр зезыхьэ уэрыдж.

ирикIуащ, зи лIыкIыу хэгъуэгъуэм я ныпхэр яIыгъыу, я лъэпкъ фащэхэр ящылъыу. Абхъазым и утым нэсэ иужь, абыхэм яунэтIащ фестивалыр зэрызэхуащыжьым ипкъ иткIэ зэхэша гала-концертыр щекIуэкIыну Театр Щхьэ антIэмкIэ.

Махуэшху эр къыззIуахащ КъБКъУ-м и «Къафэ» ансамблым игъэззэщIа шапсыгъ къафэмкIэ. Абы къыпащэу «Амикс» гупым жалащ «Ди гуфIэгъуэщ нобэ» уэрэдыр.

АдэжкIэ КъБР-м и Правительствэм и Унафэщым и къуэдзэ **ДыщэкI Мадинэ** республикэм и Унафэщ **Кьанокъуэ Арсен** фестивалым хэта щылэгъуалэм зэрызэхуигъаазэ тхыгъэм кьеджащ:

- Илъэс зыбжанэкIэ, зэпыуагъэ щыта фестивалыр аргуэру Налшык щыгъэкIуэкIыну зэрытраухуар щыхьэт тохьуэ абы и къызэгъэпэщакIуэхэм дзыхь къызэрытхуащIым. Фестивалым щылэгъуалэ нэхъыбэ къыхьхьу, щыналъэ нэхъ жыжьэхэри къызэщIиубыдэу щытынущ, абы къыдэкIуэуи Кавказым ис лъэпкъхэм я зэныбжьэгъугъэр нэхъ бдзэхуэрэ екIуэкIынущ. Мы зэпеуэм бжьыпэр щызыубыдынри зэныбжьэгъэгъэгъэрщ. Абы ухэту уи зэфIэкI щыбгъэлъэгъуэныр текIуэныгъэу екъэлытапхъэщ.

АдэжкIэ фестивалым хэтыныгъэхэмрэ абы и хьэщIэхэмрэ папщIэ КъБР-м и щылэгъуалэ гупым концерт ятащ. Абы хэтащ КъБКъУ-м и «Каллисто», «Амикс», «Къафэ», «Стимул» гупхэм, щыхубз хорым, КъБКъМА-м и «Синдэхэр» ансамблым, КВН к командэм, Гъуэндж зэхэмкIэ Кавказ Ищхьэрэ къэрал институтым я къэфакIуэхэмрэ уэрэджыкIуэхэмрэ, нэгъуэщIхэри.

* * *

ЕтIуанэ махуэм утыкур хуит хуащащ фестивалым хэтхэм. ЗэлуцIэр къыщызэIу ахьм ар езыгъэкIуэкIа, КъБКъУ-м и студентэу Джэу Анзорэрэ Тхьэщыгъуей Миланэрэ кьыхагъэщащ зи зэфIэкI утыку щызыгъэпсэлъэгъуэну гупхэм я нэхъыфIыр кьыхэпхыныр тынш зэрымыхъунур. Ар икIи пэжт. Махуэ псом щылэгъуалэр зэпеуэ гушыIэнкIэ, уэрэд жьыIэнкIэ, кьэфэнкIэ. Дэтхэнэ зыми зэчий зэрыбгъэдэлъыр, Iэзагъыщхуэ зэриIэр нэрылъагъут икIи абы и щыхьэтт зэIуцIэм кьэрихьэлIакъм хуэIэт Iэгуаеуэшхуэр. Шэч хэльтэкъым текIуэныгъэр зыхуэзбгъэфэщэнур кьыхэжыгъуей зэррыхьунум... Ауэ ар зи кьалэныр фестивалым и кьэпщытакIуэ гупырщ.

* * *

Щылэгъуалэм я урысейпсо зэгухьэныгъэм и Къэбэрдей-Балъкъэр щыналъэ кьудамэм и унафэщI **Шаваев Ильяс** кьыззхуэсахэм махуэшхуэмкIэ ехьуэхьуащ. «Дэ нобэ дыщогуфIыкI «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестивалыр кьыззрыщIэрэщIэжым, - жиащ Шаваевым. - Лъэбакъуэ щIэ эзричым кьыдэкIуэу, Кавказым и лъэпкъхэм я зэхущытыкIэхэр абы иригъэфIэкIуэну, псоми мамырыгъэ, зэгурыIуныгъэ кьытхуэдэкIуэну си гуапэщ.

АдэжкIэ фестивалым хэтыныхэмрэ абы и хьэщIэхэмрэ папщIэ КъБР-м и щылэгъуалэ гупым концерт ятащ. Абы хэтащ КъБКъУ-м и «Каллисто», «Амикс», «Къафэ», «Стимул» гупхэм, щыхубз хорым, КъБКъМА-м и «Синдэхэр» ансамблым, КВН к командэм, Гъуэндж зэхэмкIэ Кавказ Ищхьэрэ къэрал институтым я къэфакIуэхэмрэ уэрэджыкIуэхэмрэ, нэгъуэщIхэри.

* * *

ЕтIуанэ махуэм утыкур хуит хуащащ фестивалым хэтхэм. ЗэлуцIэр къыщызэIу ахьм ар езыгъэкIуэкIа, КъБКъУ-м и студентэу Джэу Анзорэрэ Тхьэщыгъуей Миланэрэ кьыхагъэщащ зи зэфIэкI утыку щызыгъэпсэлъэгъуэну гупхэм я нэхъыфIыр кьыхэпхыныр тынш зэрымыхъунур. Ар икIи пэжт. Махуэ псом щылэгъуалэр зэпеуэ гушыIэнкIэ, уэрэд жьыIэнкIэ, кьэфэнкIэ. Дэтхэнэ зыми зэчий зэрыбгъэдэлъыр, Iэзагъыщхуэ зэриIэр нэрылъагъут икIи абы и щыхьэтт зэIуцIэм кьэрихьэлIакъм хуэIэт Iэгуаеуэшхуэр. Шэч хэльтэкъым текIуэныгъэр зыхуэзбгъэфэщэнур кьыхэжыгъуей зэррыхьунум... Ауэ зыгъэлъэгъуэныгъэ нэхъыфIхэр. «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестивалым и лауреат хьуащ Рингуи къэрал университетым и Щылэгъуэ» къэфакIуэ гупыр, Адыгей къэрал университетым и «Жьыу» ансамблыр, КъБКъУ-м и «Стим ул» уэрэджыIакIуэ, «Каллисто» къэфакIуэ гупхэр, Ростов къэрал хуэхакIуэ университетым и «Зори Кавказа» къэфакIуэ ансамблыр, Къалмыкъым къинкIа «Джанюр», Осетие Ипщэ - Аланием и «Амман», КъШР-м и «Снежные вершины» гупхэр. Ауэдэзэ зэфIэкI лъагэ яIэу кьалытащ икIи щхьэжьу кьыхагъэщащ Зо лукян Юлие (АКъУ), Тхьэжьмащэ Аслъэн (КъБКъМА), Гомжин Сергей (ДКъУ), Жабоевэ Замирэ (Гъуэдж зхэмкIэ Кавказ Ищхьэрэ къэрал институт), Бесоловэ ФатIимэ (Осетие Ищхьэрэ - Алание), Мукаев Мансур (ШКъУ). Абыхэм псоми фестивалым и щIыхь тхьилъкъмрэ сауэгъэтхэмрэ ираташ.

ГуфIэгъуэ зэхьхьэр «Дэ псори мы дунейм дрибынщ» уэрэдымкIэ зэхуащIыжащ. Ауэ фестивалыр абдеж щIуухуэ къэплъытэ хьунукъым. Урысей къэралыгъуэм и махуэр зыгъэлъэпIэну щылэгъуалэр щызэхуэсат Абхъазым и утым. КъБР-м и курыт, ищхьэ еджапIэ зэм щIэсхэм гъусэ яхуэхьуащ «Студент гъатхэр» - Кавказым» фестивалым хэт щылэгъуалэри. Пшыхьыр ягъэджащ КъБР-м щIыхь зиIэ и артистэу у Ташло Алий, Батыр Мухьэдин, КъБР-мрэ КъШР-мрэ щIыхь зиIэ я артистэу Шэр джэс Iэсият, Уф-м щIыхь зиIэ и артистэ т Хуэпсыр джэн Албэч, Ракитинэ Иринэ, Мамбэт Мадинэ, нэгъуэщIхэми. Сыхьэтитпlым щIигъуклэ зэхэта концертыр Гумэ Маринэрэ Гулиев Магомедрэ ирагъэкIуэжащ. Махуэшхуэм, фестивалым я щIыхькIэ хьэрэкIытIэхэр драгъэлъэтеящ.

ЩIХЬЭЩЭМЫЩIИЗЭ. ДЗЭГЪАЩТЭ Аэзмэ т.

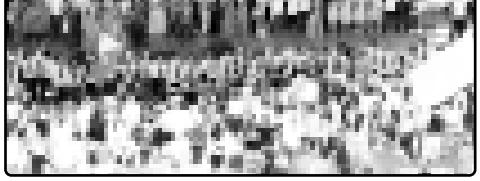

Сурэтхэр КъАРЕЙ Элинэ трихащ.

Сурэтхэр КъАРЕЙ Элинэ трихащ.

Дунейпсо Адыгэ Хасэр, Къэбэрдей Адыгэ Хасэр, «Адыгэ псалъэ» газетыр **Кьанокъуэ Башир Хьэмзэт и къуэрэ Кьанокъуэ Арсен Башир и къуэрэ** яхуогуэзавэ **Кьанокъуэ Пщыгъэбий Хьэмзэт и къуэр** дунейм зэрехыжам къыхэкIыу.

«2005 гъэм щыIа Революцэм и цIэр зезыхьэ республикэ полиграфкомбинат» КъБР-м и къэрал предприятэм и лъэкIуэ Iуэхуцl анIэм и унафэщIым и къуэдзэ **Кьанокъуэ Александр Пщыгъэбий и къуэм** хуогуэзавэ абы и адэ **Пщыгъэбий Хьэмзэт и къуэр**зэрыIам къыхэкIыу.

«Спартак-Налшык» (Налшык) - «Зенит» (Санкт-Петербург) - 2:2 (1:1). Мэкъуауэгъуэм и 14-м. Налшык. «Спартак» стадион. Щыху мин 11200-рэ ещIащ.

Судьяхэр КОВАЛЕВ (Тамбов), **Целовальников** (Астрахань), **Антонов** (Владимир).

«Спартак-Налшык»: Лорие, Кисенков, Джудович, Амисулашвили, Ятченкэ, Леандру, Концедалов (Быр-хьэм, 84), Джатэрывэ, Гогэ (Бикмаев, 60), Калимуллин, Дзыхьмыщ (Концевой, 70).

«Зенит»: Малафеевым, Анюков, Крижанац, Меййэ, Ширл, Зырянов (Тимощук, 86), Денисов, Сембшов, Файзулин (Хусти, 46), Погребняк, Ионов (Широков, 73).

Топхэр дагъэкIащ: Сембшов, 32 - 0:1. Джатэрывэ, 44 - 1:1. Джатэрывэ, 51 - 2:1. Анюков, 63 - 2:2.

Дагъуэ хуащIащГогэ, Хусти, Крижанац.

«Спартак-Налшыкымрэ» Санкт-Петербург и «Зенит»-мрэ я зэIуцIэр сытым дежи уддзыкьхьэну иокIуэкI. Арауэ къыщIэкIынщ махуэр уэлбанэу щытами, стадионым щыху иэу къыщIекIуэлIар. КъущIэмыщIауэ, епщыкIуэ ЗэлуцIэм и унафэщI **Щыгъуэй Маринэ** (редактор нэхъыщхьэ), **Жылаев Заурбэч** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Гъурыжь Мадинэ** (жэуап зыIыгъ секретарь), **ГъущIо Зариф, Кьардэн Маритэ, Ныбжьэ Таисэ, Хьэжыкьарэ Алик.**

«Спартак-Налшыкым» премьер-лигэм щыдигъэкIа топхэм я бжьыгъэр 100 иризыгъэкъуэ Джатэрывэ Къазбэч (*яку дэтырщ*).

100-нэ топыр Джатэрывэ Къазбэч дегъэкI

● Футбол

КомандитIми жыджэру джэгум къыщIадзащ - ахэр ипэкIэ кIуэну къыхуарджэт абыхэм кьадэщIыну стадионым кьекIуэлIахэм («Зенит»-м кьыдэщIыну а маХуэм зэIуцIэм кърихьэлIат цIыху 300-м нэблагъэ). Ипэ дакъикъэхэм джэгу нэхьыбэрэ щекIуэкIар хьэщIэхэм я лъэныкъуэрщ. Ди щIалэхэм щIэх-щIэхыуэрэ Малафеевым и гъуэмебгъэрыкIуэрт, арщхьэкIэ топ дагъэкIыным тетхэу Хомичрэ Радичрэ зэкIэлъхьэужьу фэбжь зэрагъуэтам кьыхэхIыу а махуэм япэу ди гъуэр ихьумэну кьылысат Кьазахьстаным щыщ гъуэщхьэтет Лорие Давид икIи, апэ зидгъэщу жытIэнщи, мыЕйуэ ар кьехьулIауэ кьэплъытэ хьунущ.

Ди щIалэхэм я кьыкIэлъыкIуэебгъэрыкIуэныгъэр Гогэ иригъэжьащ. АрщхьэкIэ абы кьита топым зыри нэсыфакъым. ХьэщIэхэм кьыззрагъэпэща контратакэ псынщIэм налшыкдзсхэр хуэмыжьэзыру къыщIэкIащ - гъуэщхьэхъумэхэм яIэщIэкIыу гъуэм пьащу ёуа Погребняк и топыр Лорие губгъуэм иридзащ. КъыкIэлъыкIуэу «Зенит»-м угловой кьиту топыр кьэлъеижа нэужь, ар кьызылъыса Семшовым бжьгъэр кьызэIуихащ – 0:1.

ЗэлуцIэм и ятIэ Iыхьэр имыух щыкIэ щыткIэр ягъэзэкIуэжыну хэгъэрейхэр ебгъэрыкIуащ, арщхьэкIэ абыхэм я гъуэгуанэхэр псыхэкIуадз хьурт. Апхуэдэ ебгъэрыкIуэныгъэхэм ди щIалэхэм ящыщ зы щрадащ. Метр 40 нэблагъэнкIэ гъуэм пэжьжьэу штрафкIэр игъэззэщIащ Кисенковым. Зыри зылъэмыIэса топыр Джатэрывэм и деж кьэсащ икIи Къазбэч ар гъуэм игъэжьащ - 1:1.

Бжьгъэр зэхуэдэ ящыжьауэ ятIэ Iыхьэр зыуха ди щIалэхэм етIуанэри жыджэру кьыкIэлъыкIэжащ. Топ зэрыдигъэкIам зи лъэр нэхъри жан ищIа Джатэрывэр дакъикьищ нэхъ дэмыкIауэ иджыри зэ хьэщIэхэм я гъуэм ёуащ, ауэ зымащIэкIэ топыр блэлъэтащ.

АрщхьэкIэ адыгэ щIалэм кьэувыIэн мурад иIэтэкъым. КъыкIэлъыкIуэу гъуэм щыхуэхьум, абы кьыпэува гъуащхьэхъумэхэм кьащыпемыкIуэкIыфым, ар лъэщу топым ёуащ икIи абы хуэмыхьэзыра Малафеевым зыри хуэщIэжакъым. Апхуэдэу и командэр ятIэ иригъэщащ икIи «Спартак-Налшыкыр» премьер-лигэм зэрыщIидзэгъуэ псори зэхэту дагъэкIа топхэм я бжьгъэр 100 иригъэкъуащ Джатэрывэ Къазбэч!

ЗэIуцIэм и етIуанэ Iыхьэр апхуэдэу жыджэру кьыщIэзыдзэжа хэгъэрейхэр ебгъэрыкIуэ зэпытт. Апхуэдэу кьыкIэлъыкIуэ дакъикьи 10 15-м «Зенит»-м и футболист псоми я лэжьыгъэ нэхъыщхьэу щытар нашлыкдзсхэм я ебгъэрыкIуэныгъэхэр кьыззгъэуцIыныгъ.

ЩытыкIэр и пIэм ирагъэувэжри, хьэщIэхэр гупышхуэу ди гъуэм кьебгъэрыкIуащ икIи Зыряновым кьытауэ кьэплъатэ топым Анюковыр пльэщу ёуащ. Лорие абы хуэхьэзыртэкъым – 2:2.

Кьэнжа эзманым команддзэр гъуэрыгъуэрэ ебгъэрыкIуащ, арщхьэкIэ ещанэ топыр дагъэкIыным лъэныкъуитIри хунэсакъым.

Иджы щыгъуэзэ фыхудощI нэгъуэщI командэхэм я зэIуцIэхэм кьариикIуахэм: **«Рубин» - «Ростов» - 0:2, «Спартак» - «Химки» - 1:0, «Динамо» - «Кубань» - 1:1, «Тэрч» - «Крылья Советов» - 3:2, «Томь» - «Амкар» - 1:2, «Москва» - ЦСКА – 2:0, «Сатурн» - «Локомотив» - 2:0.**

ЖЫЛАСЭ Замир.

Премьер-лигэм зэхьэзэхуэр зэрыщекIуэкIар

Командхэр	Дж.	Къ.	З.	ФI.	Т.	О.
1. «Москва»	**12**	**6**	**5**	**1**	**13-5**	**23**
2. «Рубин»	**11**	**6**	**3**	**2**	**21-7**	**21**
3. «Спартак»	**12**	**6**	**2**	**4**	**20-11**	**20**
4. «Крылья Советов»	12	6	2	4	13-11	20
5. «Динамо»	12	6	2	4	13-12	20
6. ЦСКА	**11**	**6**	**1**	**4**	**18-10**	**19**
7. «Зенит»	12	5	4	3	19-12	19
8. «Ростов»	12	4	6	2	10-8	18
9. «Локомотив»	12	4	4	4	13-14	16
10. «Тэрч»	12	4	4	4	13-16	16
11. «Кубань»	12	3	4	5	7-12	13
12. «Сатурн»	12	3	4	5	9-18	13
13. «Томь»	12	3	3	6	9-17	12
14. «Амкар»	12	2	5	5	9-18	11
15. «Спартак-Налшык»	**11**	**1**	**5**	**5**	**8-11**	**8**
16. «Химки»	**11**	**0**	**4**	**7**	**8-21**	**4**

ЗэIуцIэ нэужьым

АДВОКААТ Дик, *«Зенит»-м и тренер нэхъыщхьэ:*

Налшыкдэсхэр хьэрхуэрэгъу шынагъуэщ

- Дэ фIы дыдэу дыщыгъуаззэт «Спартак-Налшыкыр» зэрыхьэрхуэрэгъу шынагъуэм. Апхуэдэуи ар нобэ къэтлъэгъуащ. Ятэ топыр дэдгъэкIа нэужь, сэ си гугъащ адэкIэ джагур дыдзэрыхуейм хуэдэу едгъэкIуэкIыну. АрщхьэкIэ, налшыкдзсхэм бжьыгъэр зэхуэдэ ящIыжащ, уеблэмэ ятэ ищащ. ЗэIуцIэм кърикIуа бжьыгъэмрэ командзэхэм кьагъэлъэгъуа джэгукIэмрэ зэхуэдэу кьызолытэ.

- Апхуэдэ джэгукIэ кьэзыгъэлъагъуэ «Спартак-Налшыкыр» премьер-лигэм кьыхэзгъэ хуэфащэ?

- Командэм джэгукIэ хьарзынэ кьегъэлъагъуэ. Премьер-лигэм иджыри джэгуагъэ 12 кьудей щекIуэжащ. Ар ящ, иджыри 18 кьэнащ. Си фIэщ мэхъу фи командэр щытыкIэ гугъум кьызэрикIыфынур.

- Тимощук джэгуцIэ губгъуэм Iэмалышагъэм кьыхэкIкIэ кьыбгъэхьащ ара?

- Анатолий дакъикъ зыбжанэкIэ нобэ згъэджэгну си мурадащ.

КРАСНОЖАН Юрэ, *«Спартак-Налшыкым» и тренер нэхъыщхьэ:*

Я джэгукIэмкIэ сыарэзыщ

- ЗэIуцIэм и ятэ дакьикъэ 15-р сигу ирихьащ. ЩIалэхэр хьарзынэу джэгуащ. Си гуапэщ топ зэрыдэгъэкIар. ЗэIуцIэм и кIэм ди футболистхэр ешати, щыуагъэ зыбжанэ яIэщIэкIащ. Дыщогуть нобэрей джэгукIэм дытемыкIыну. Абы дытетыфмэ, текIуэныгъэхэри диIэнущ.

- Лорие и джэгукIэр дауэ кьыщыщыхьуа?

- Сэ щIалэхэм кьэдгъэ яжьзоIэ гъащIэм зэ зыкьыбгъэлъэгъуэну Iэмал кьуетри, ар кьэгъэсэбэпырэ дыхуейр. Лорие и апхуэдэ Iэмалыр кьигъэсэбэпащ икIи хьарзынэу и кьалэныр иригъэзэщIауэ кьысщохьу.

- Хомич и уэлбанагъэр щIэх зэтеувжыну?

- Бадзэуэгъуэм и пэхэм зыгъэсэныгъэхэм щIидзэжыну ди гугъащ.

МЭЗКУУ Къан.

Щылэгъуалэ зэпеуэ

Антиповым и махуэтэкъым

«Спартак-Налшык» (Налшык) - «Зенит» (Санкт-Петербург) - 0:2 (0:0). Мэкъуауэгъуэм и 13-м. Прохладный. Центральнэ стадион. Щыху 2600-рэ ещIащ.

Судьяр Къушн (Налшык).

«Спартак-Налшык»: Антипов, Битокъу (Мих есв, 69), Феррейрэ (Балэ, 46), Плиев, Алчагиров (Гъуэщокъуэ И., 46), Захаров (Гъубж, 46), Кьуэныхь, Зрум, Михайлов, Гъуэщокъуэ А. (Борей, 60), Фелиппе (Пароди, 46).

«Зенит»: Заболотный, Гребнев, Костин, Абдулфаттах, Комолов (Покровский, 90+1), Соснин (Сушкин, 75), Башкиров (Чеминалэ, 90), Петров, Галыш (Канонников, 46), Игнатович (Васецкий, 87), Орнат (Стариков, 46).

Топыр дигъэжащ:Абдулфаттах, 56 (0:1). Игнатович, 68 (0:2).

Дагъуэ хуащIащ: Петровым, Гъуэщокъуэ И., Соснин.

Джэгум кьыхахуащ Петровыр.

«Спартак-Налшыкым» и щIалэгъуалэ командэм щрэт кIуам иригъэкIуэкIа зэIуцIэр нэхъыщхьэхэм ящыщу жыпIэ хьунущ. Абы и ятэ Iыхьэр командитIми джэгукIэ щIагъуэ кьамыгъэлъагъуэу, губгъуэм и кум нэхьыбэрэ щызэпэщIэту ирагъэкIуэкIащ. Топ дагъэкIыну «Спартак-Налшыкми» «Зенит»-ми я щIалэгъуалэ командэхэм кьахукъуэкIа Iэмалхэр зырызыхьхэщ, ахэри и кIэм яхунэмыгъэсэрэ топыр яфIэкIыртт.

ЕтIуанэ Iыхьэр хьэщIэхэм нэхъ жьыджэру кьыщIадзащ. ДакьикьипщI нэ хъ дэкIатэкъым санкт-петербургдзэхэм я гъуащхьэхъумэ Абдулфаттах бжьыгъэр кьыщызэIуихам - 0:1. ПэхъапэкIи жьыджэрагъкIэ кьыхэмыща ди щIалэхэр нэхъ хуэмыж хьущ. Абы и фIыгъэкIэ «Зенит»-р нэхъ лъэщ кьэхъуа хуэдэт.

ЕтIуанэ топым футболепльхэр куэдрэ гъэплъакIыж. ХьэщIэхэм я ебгъэрыкIуэныгъэхэм ящыщ зым топыр кьыIэрыхьащ Игнатовичым. Гъуащхьэм ар гуГъущэ демыхьу «Спартак-Налшыкым» и гъуащхьэт ет нэхъ щIалэ дыдэм и гъуэм дигъэкIащ - 0:2.

КIэух бжьыгъэмкIэ арэзы «Зенит»-м адэкIэ гугъу зригъэхьыну хуеитхэкIи, хуабэмрэ кьыхудагъэкIа топитIымрэ зи пльэр щIауда налшыкдзсхэм нэгъуэщI ящхьэкIыжыртэкъым.

Адрей командэхэр зэрызэдэдзэгуам кьрикIуахэр: **«Москва» - ЦСКА - 2:7, «Спартак» - «Химки» - 6:0 (мэзкуудэсхэм я ещанэ, епIанэ топхэр дигъэкIащ ди гъащхьэ Бажэ Амир), «Сатурн» - «Локомотив» - 0:1, «Рубин» - «Ростов» - 3:0, «Томь» - «Амкар» - 2:0, «Динамо» - «Кубань» - 2:0, «Тэрч» - «Крылья Советов» - 1:0.**

ГъущIхьаурэхэм я зэпеуэ: Бажэ - 9, Малоян - 8 (тIури «Спартак»-м щыщщ), Игнатович («Зенит»), Маслов («Москва») - 7.

КЪЭХЪУН Бэч.

Редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ ЖЬЭКIЭМЫХЪУ Маринэ

РЕДАКЦЭМ И КОЛЛЕГИЕМ ХЭТХЭР

ХьэфIыщIэ Мухьэмэд (редактор нэхъыщхьэ), **Жылаев Заурбэч** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Ширдий Маринэ** (редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэ), **Гъурыжь Мадинэ** (жэуап зыIыгъ секретарь), **ГъущIо Зариф, Кьардэн Маритэ, Ныбжьэ Таисэ, Хьэжыкьарэ Алик.**

ДИ ХЭЩIАПIЭР

360030, Къэбэрдей-Балъкъэр Республикэ, Налшык къалэ, Лениным и цIэкIэ щыIэ уэрам, 5, ебгъуанэ - епщIанэ я кьатхэр.

ТЕЛЕФОНЭР: редактор нэхъыщхьэм, секретарым - 42-56-19; редактор нэхъыщхьэм и къуэдзэхэм - 42-63-64, 47-31-54, 47-33-23; жэуап зыIыгъ секретарым - 42-22-82; секретариатым - 42-22-66.

КЪУДАМЭХЭМ: политикэмкIэ, жылагъуэмрэ лъэпкъ IуэхухэмкIэ - 42-22-86; кьуажэ гъащIэмрэ экономикэмкIэ - 47-22-63, 42-57-59; щихабзэмкIэ - 42-75-36; обозревателхэм - 42-22-89; хабзэхьумэ Iуэхуищ1анIэхэм я дзэлъэныкIэ - 42-60-53; хьыбарыщIэхэмкIэ, спортымрэ письмохэмкIэ - 42-22-88; егъэджакIуэмрэ щIэныгъэмкIэ - 47-32-15; зэдзэкIакIуэхэм - 42-21-88; корректорхэм - 42-60-27; бухгалтериемэ - 47-31-69; ЭВМ-м и операторхэм - 42-22-84; компьютер Iуэхущ1анIэм - 42-26-41; сурэттехым - 42-75-78.

Мы кьыдэкIыгъуэм елэжьахущ: жэуап зыхь секретарым и къуэдзэ Къаншокъуэ Эллэ, редактору Ныбжьэ Таисэ, корректорхэу Щоджэн Инэ *(1,4-нэ нап.)*, Цей Заирэ *(2,3-нэ нап.)*, корректорхэм я дэIпыкьуэгъу Иуан Заирэ. *КомпьютеркIэ газетым и тепльэр ящIащ:* Мэлбахьуэ Анжелэ, *суртышI* Бицу Жанэ.

Номерыр "Адыгэ псалъэм" и компьютер Iэнатlэм щагъэхьэзыращ.

Газетым Iэ тедзэн хуейщ сыхьэт 20.00-м. Щытрадзар сыхьэт 21.30-рщ.

Индексыр 51531●Тираж 10.125●Заказ №1893